

ffisersblad^{et}

Tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

nr. 6 oktober 2006 • årgang 23

En blåkopi av
TMBN? s.8-9

Øvelse Nordic Air Meet
2006 s.34-36

Norwegiansjef
med bok s.44-45

På tokt med Christian
Radic s.46-49

**Ett yrke
– én organisasjon**

NFF Norsk Flytteforbund

Adams Express AS

Boks 206 Skøyen, 0213 Oslo
Tel 23011450
Faks 23011451
oslo@adamsexpress.no
www.adamsexpress.no

Alfa Quality Moving AS

Ullern Allé 2, 0381 Oslo
Tel 2206 5150
Fax 22065151
anne@alfamoving.no
www.alfamoving.no

Bergen Flytningsbyrå AS

Storbotn 108, 5083 Øvre Ervik
Tel 55193900
Faks 55194240
post@bergen-flytningsbyra.no
www.bergen-flytningsbyra.no

Cargo Partner AS

Boks 43 Sentrum, 0101 Oslo
Tel 24134060
Faks 24134061
Oddvar@cargopartner.no
www.cargopartner.no

Christiania Transport-Bureau AS

Ensjøvn 12, 0655 Oslo
Tel 22683107
Faks 22681107
rolfj@christiania-transport.no

Hasselberg Transport AS

Håndverkervn 8, 9018 Tromsø
Tel 77633333
Faks 77635558
Ken.baatnes@hasselberg.no

Håkull AS

Stokkamyrveien 22,
4313 Sandnes
Tel 51636060
Faks 51636050
Tom.ims@haakull.no
www.haakull.no

Kongstein & Sønn AS

Thranevegt 2, 3187 Horten
Tel 33041128
Faks 33043324
post@kongstein.no

Kristiania Visergutkontor AS

Verkseier Furulundsv 21, 0668 Oslo
Tel 22151555
Faks 22151563
Visergut@kvk.no
www.kvk.no

Majortrans Flytteservice AS

Boks 39 Røa, 0701 Oslo
Tel 67161616
Faks 67161617
Oslo@majortrans.no
www.majortrans.no

-avd Bergen:

Boks 197 Nesttun, 5853 Bergen
Tel 55925280
Fax 55925290
bergen@majortrans.no
www.majortrans.no

-avd Stavanger:

Boks 244, 4066 Stavanger
Tel 51443900
Faks 51443901
stavanger@majortrans.no
www.majortrans.no

NFB Transport Systems AS

Boks 52, 1401 Ski
Tel 66813800
Faks 66813801
nfb@nfbtransport.no
www.nfbtransport.no

Rekdal Transport AS

Brevika Industriv. 41, 6018 Ålesund
Tel 70143070 Faks 70155007
Post@rekdal-transport.no
www.rekdaltransport.no

Skullerud Flyttebyrå AS

Hannestadvn 7, 1617 Fredrikstad
Tel 69399940
Faks 69397340
Firmapost@skflytte.no
www.skflytte.no

H K Solberg AS Transport

Boks 4033, 4606 Kristiansand,
Tel 38044111
Faks 38044315
Post@hk-solberg.no
www.hk-solberg.no

Stavanger Flyttebyrå AS

Dusavikveien 21, 4007 Stavanger
Tel 51530475
Fax 51524907
Stavanger.flyttebyra@c2i.net

Vinjes Transport AS

Østre Rosten 98 B, 7075 Tiller,
Tel 72900900
Faks 72900939
Flytting@vinjes.no
www.vinjes.no

Wergeland AS

Boks 243 Nyborg, 5871 Bergen
Tel 55535600
Faks 55535640
wergeland@wergeland.biz
www.haukedal.no

Zachariassen

Transport&Flytteservice AS
Straumfjellsvn 9, 5353 Straume
Tel 5631 2121
Faks 5631 2120
info@zachariassen-transport.no
www.zachariassen-transport.no

A A Flyttetjenester AS

Vestby Østre, 2420 Trysil
Tel 62 45 53 00
Faks 62 45 53 01
flytte@aaflytt.no
www.aaflytt.no

Når solen skinner

Tidligere Forsvarssjef Sigurd Frisvold kommer med oppsiktsvekkende uttalelser i denne utgaven av Offisersbladet. Hans beskrivelse av opprettelsen av den integrerte, strategiske ledelse og stillingen som militær assisterende departementsråd bør få mange til å heve et øyenbryn eller tre og stimulere til ettertanke. Det som for et par år siden ble presentert som en viktig forutsetning for en vellykket omstilling av Forsvaret, blir av daværende etatssjef i dag beskrevet som et problem. Man skulle tro at det i omstillingsprosessen ville bli lagt vesentlig vekt på å sikre Forsvarssjefen tilstrekkelig styringskraft, for oppgaven han ble pålagt var i høyeste grad krevende. General Frisvolds opplevelse er at han fikk svekket sin autoritet og derved også gjennomføringskraft og vi kan bare ane hvilke spenninger som måtte eksistere mellom Forsvarets øverste militære og politiske ledelse i en slik situasjon. Når det i tillegg etter hvert utviklet seg en isfront mellom Forsvarets politiske ledelse og majoriteten av arbeidstakerorganisasjonene måtte det komme til et sammenbrudd og overforbruket fra 2004 og prosessene i etterkant representerte vel det synlige tegnet på dette. I ettertid er alle kloke og det er lett å se hva man skulle ha gjort og enda lettere å se hva man ikke skulle ha gjort. Det beklemmende er imidlertid at advarslene ble uttrykt klart og tydelig, men ignorert av dem som hadde mulighet til å gjøre noe for å bedre situasjonen. Standardsvaret på kravet om en omstillingsprosess preget av helhetlig tilnærming og realistiske tidsplaner, ble iskaldt besvart med å kreve høyere trykk og enda større tempo. Den politiske ledelse visste hva man risikerte og gav blaffen i advarslene og det føles som et svik mot Forsvarets ansatte som måtte gjennomføre omstillingen under slike forhold. Når vi i disse dager evaluerer omstillingen av Forsvaret konkluderer vi med at målene ble nådd. Antall årsverk ble redusert med over 5000, driftskostnadene med 2 milliarder kroner og antall kvadratmeter bygningsmasse med over 2 millioner. Dette burde vi egentlig tillate oss å skryte av. Det blir imidlertid vanskelig når vi ser hvilken tilstand som

råder i dag. Det er underskudd på kompetanse og personell i store deler av organisasjonen, søknaden til våre skoler er redusert så mye at vi ikke er i stand til å rekruttere nok til å fylle behovet og entusiasmen og arbeidsgleden er sterkt redusert. Samtidig opplever vi at Forsvaret har fått revet skinn med hensyn til omdømme i samfunnet, men enda alvorligere er det at omdømmet internt, altså hvordan de ansatte vurderer sin egen organisasjon, har fått en alvorlig knekk. Det kan være fristende å la røykteppet fra Kristin Krohn Devolds regjeringstid bli liggende, for erkjennelsen av at det faktisk gikk galt på flere viktige områder er ubehagelig for mange. Men på samme måte som trollet sprakk i solrenningen, sprekker nå bildet av omstillingen av Forsvaret, men bitene faller på plass. Det kan vi og det bør vi lære av. Det står en ny omstilling og venter når Forsvarssjefen har levert sin forsvarstudie til forsvarsministeren i løpet av høsten 2007. Hva den vil innebære vet vi ikke, men at det vil bli ytterst krevende er det få som er i tvil om.

Det er inngått et forlik mellom BFO og NOF og Forsvarsdepartementet i saken rundt ATM § 21. Da Forsvarsstaben for nesten 3 år siden meget overraskende endret praksis fra det vi i fellesskap hadde vært enige om, hadde vi ikke annen mulighet enn å ta saken til arbeidsretten. Med det inngåtte forliket har BFO fått fullt gjennomslag for sin påstand. Det er et faktum. Det er vi selvsagt fornøyde med, men vi må være klar over at det skal to parter til for å skape et forlik. Forsvaret skal ha honnør for å ha bidratt til at saken ble løst gjennom et forlik. Saken er imidlertid ikke sluttført før alle etterbetalinger er gjennomført. BFO ber om at dette gjøres så smidig og hurtig som mulig. Det fortjener de som urettmessig ble fratatt sine tariffmessige rettigheter i en periode.

didrik.coucheron@bfo.no

INTERN TELEFONLISTE FOR BFO

Aune, Per Hermann	239	23 10 02 39	992 08 751
Bjerkansmo, Jimmy	237	23 10 02 37	932 08 717
Clausen, Holst Einar	242	23 10 02 42	928 14 251
Coucheron, Didrik	230	23 10 02 30	928 88 643
Dahl, Ragnar	238	23 10 02 38	934 98 520
Danielsen, Lars Kristian	241	23 10 02 41	905 85 355
Engvin, Bjørn Erik	233	23 10 02 33	920 99 610
Eriksen, Mona	243	23 10 02 43	924 28 698
Helgesen, Arild	234	23 10 02 34	934 99 445
Kay, Eva	248	23 10 02 48	928 61 140
Omberg, Lars	245	23 10 02 45	920 91 238
Rudberg, Rune	236	23 10 02 36	934 20 377
Solberg, Eivind	231	23 10 02 31	934 08 550
Ulrichsen, Kari	246	23 10 02 46	928 05 621

Omstillingstillitsvalgte/FLO

Jacobsen, Guttorm	232	23 10 02 32	926 94 221
-------------------	-----	-------------	------------

Områdetillitsvalgte

Henriksen, Terje	0580-5365	77 89 53 65	970 48 101	Nord-Norge
Flasnes, Jostein	0580-7374	77 89 73 74	970 49 710	Nord-Norge
Opdal, Jacob Are	0565-7394	75 53 73 94	924 23 022	Midt-Norge
Grøn, Kristian T.	0550-5232	73 99 52 32	918 52 277	Midt-Norge
Ledal, Rolf J.	0540-3486	55 50 34 86	934 62 716	Vest
Nordhus, Rune	0540-4010	55 50 40 10	932 14 671	Vest
Nordset, Per Iver	0502-2006	62 40 20 06	924 17 463	Indre Østland
Under tilsetting				Indre Østland
Karlsen, Sten Rune	0520-3534	69 23 35 34	922 18 110	Viken
Sævik, Pål	0510-9433	23 09 94 33	928 17 119	Viken

Sentralbord Telefax BFO

220 23 10 02 20 Mil: 0510 5694
Siv: 23 10 02 25

Bergans

OF NORWAY

**Leverandøren av bekledning, telt,
soveposer, vester og ryggsekker
til spesialenheter verden over**

**Bergans Fritid AS, Loesmoen
Box 293, 3301 Hokksund
Tlf: 32 25 25 00
Fax: 32 25 25 10
marked@bergans.no
www.bergans.no**

Offisersbladet

Nr. 6 – 23. Årgang
Organ for Befalets Fellesorganisasjon

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
Telefax 23 10 02 25
E-post: post@bfo.no
Internett: www.bfo.no
Besøksadresse: Karl Johans gate 12 j
(inngang fra Kirkegata)

Ansvarlig utgiver:

Didrik Coucheron

Redaktør:

Einar Holst Clausen

Redaksjon og abonnementsavdeling:

Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 43
E-post: mona.eriksen@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund-Stat

Annonseansvarlig:

Karin Smedsrud karin@2punkt.no
Pb. 4636 Sofienberg, 0506 Oslo
Telefon +47 23 89 00 12
Mobil +47 98 20 54 16
Telefax +47 22 20 07 07

(Bekreftet opplag 2006: 10.500)

Signerte artikler representerer ikke
nødvendigvis BFOs mening.
Forfattere er selv ansvarlig for innholdet
og de meninger som fremholdes.
Usignert innhold er redaksjonelt.

Utgivelsesplan 2006:

Nummer	Matr.frist	Utgivelse
Nr. 7 desember	24.11	15.12

Grafisk produksjon:

Design: 2punkt jeanette@2punkt.no

Trykk: Hestholms Trykkeri

Bilder:

Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt
av Forsvarets Mediesenter.

Forside:

SAAB JAS Gripen
Foto: SAAB

Redaksjonen avsluttet:

09.10.06

Fagpressen

OPPLAGSKONTROLLERT

3 BFO leder:

Når solen skinner

6 KAFO leder:

Kadetter i alle land
– før dere

8 En blå kopi av

Telemark bataljon?

10 Livreddende støy

12 Litt av hvert

14 Den flygende hollender

18 Squawks

19 Tilbakeblikk

20 Sjarmoffensiv mot norsk næringsliv

22 Kronikk

24 Gule sider

34 Nordisk jagerfly øvelse

38 Økt press mot artilleriets bombelets

40 Leserinnlegg

42 Intervju med Sigurd Frisvold

44 The noise of freedom

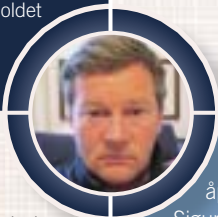
46 På sommertokt med Christian Radic

51 Kjekt å ha

52 MTB-er til middelhavet

54 Vinterskolen på Terningmoen

56 Intervju med Generalmajor Torgeir Hagen

SLIK DET EGENTLIG VAR

I denne utgaven har jeg fått et
åpent og ærlig intervju med general
Sigurd Frisvold, som nå er pensjonist,
etter å ha gått av som Forsvarssjef for 1 ½ år
siden. Mitt utgangspunkt var ganske enkelt å
få en prat med Frisvold, om hvordan han har
det i dag, og hvordan overgangen ble fra å
være øverste sjef for Forsvaret, til å bli
pensjonist.

Det var selvfølgelig ikke mulig å unngå at
samtalen også kom inn på hans tid som
Forsvarssjef. Det var en overraskende åpen
og ærlig general jeg møtte i Trondheim. Jeg
følte meg heldig - jeg fikk et innblikk i hva
som egentlig skjedde i de lukkede rom. Jeg
fikk vite om den voldsomme kampen Frisvold
faktisk kjempet for Forsvaret. En kamp han
bevisst valgte å ta innenfor de fire veggene i
Forsvarsdepartementet og i Forsvarsstaben.
Han kjempet ikke bare mot politisk
detaljstyring, og til tider "bulldoserlederskap",
men også fra motkrefter internt i Forsvaret.
Mye av motkreftene hadde til hensikt å
undergrave hans faglige autoritet, og i enkelte

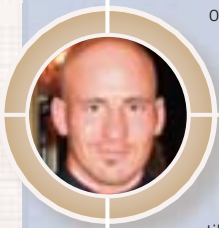
tilfeller ble han fra politisk side, regelrett
overkjørt.

Det står respekt av en Forsvarssjef som står
på sine standpunkt, tar opp kampen internt,
og velger å ikke brette ut stridighetene i
pressen. Dette selv om han etter hvert
kanskje fryktet at befalskorpset begynte å
miste tillitten, og lurte på om han ikke ønsket
å stå opp for de, som yrkesgruppe. Det viste
seg da også at hans Militærfaglige
Utredning (MFU), og tøffe kamp, ikke var
tilstrekkelig, når politisk ledelse i
Forsvarsdepartementet hadde en helt annen
agenda. Jeg har etter min samtale med
Frisvold, respekt for de etiske valg han faktisk
gjorde, ikke bare som sjef og kollega, men
også som menneske.

Håper dere finner innholdet i denne
utgaven interessant og underholdende.
God høst og en gryende vinter alle
sammen!

holst.clausen@bfo.no

Kadetter i alle land – forèn dere

Som KAFO leder er jeg ofte ute og snakker med kolleger, både kadetter og andre offiserer som er medlemmer både hos oss og våre ærede motparter. Men et forhold som de fleste har til felles uansett bakgrunn og som stadig flere tar opp når man kommer i prat rundt befalsorganisasjonene er: "Nå må vi snart slå oss sammen, og slutte å krangle om de samme medlemmene og heller bruke pengene til beste for alle offiserer"

Til alle de som hevder dette har jeg stort sett bare en ting å si:

"Veldig bra! Jeg kunne ikke blitt mer enig! Og vet du hva? Jeg er faktisk villig til å svelge både kameler og akseptere kompromisser for å få det til, er du?"

Jeg mener, er det ikke logisk da? Det er jo for dumt at vi skal sitte i hver vår leir og bruke nesten dobbelt så mye ressurser på å utrede og forberede saker, drøftinger og forhandlinger når vi i 95 % av sakene er enig, og ofte også syr sammen felles krav/standpunkt før vi møter arbeidsgiver uansett. Hadde vi sett på stordriftsfordeler og de langsiktige og overordnede fordelene med å slå seg sammen burde vi gjort det for lenge siden. Og etter min mening er det ingen store hinder for dette heller,

I BFO har vi tilsynelatende vært på banen rundt sammenslåing i mange år, formålsparagrafen vår sier vi skal samle alt befall i en organisasjon, og handlingsordet i snart to kongressperioder har vært: Ett yrke – én organisasjon. Men har vi gjort nok? Mener vi det virkelig? Nå må fagre ord gjøres til handlig snart! Vi kan ikke sitte stille og vente, og håpe på at de andre skal følge etter helt av seg selv. I høst skal NOF - Forbundet for alt befall - ha sitt landsmøte og her må NOF hvis de mener noe med sitt slagord ta et skikkelig standpunkt og kom med en forpliktelse om sammenslåing. Og det er mulig, uavhengig av hva noen få sterke stemmer måtte hevde, det er grasrota og demokratiet som til syvende og sist avgjør dette og vil flertallet får til dette så får man det til.

Men da må debatten også komme i NOF, i forkant av landsmøtet. Det er for nemlig for sent å sitte å klage etter landsmøtet til NOF hvis resultatet ikke gikk i riktig retning. Derfor må vi utfordre NOF til å ta debatten før landsmøtet og vi må overtale våre kolleger om at sammenslåing er riktige vegen å gå, både de i BFO som tviler, og de i NOF som ikke ser nytten i det. Og det må vi starte med nå, så vi er sikker på at alle NOF'ere har fått høre flest mulig gode argumenter før de skal stemme på landsmøtet.

Det finnes etter KAFOs mening ingen gode nok argumenter for ikke å slå seg sammen. Det eneste som er et reelt problem er diskusjonen rundt hovedsammenslutning. Dette er en utfordring som man ikke skal ta lett på, men her ligger også en mulighet til å la gamle fordommer vike, og om nødvendig gi slipp på noen prinsipper og lage gode kompromisser for et større gode. Det viktigste blir å finne den løsning som er til beste for befalskorpset, enten det er å forbli i en av de eksisterende hovedsammenslutninger eller danne en ny. Derfor bør kanskje begge organisasjoner gi slipp på sin tilhørighet til sammenslåingen er gjennomført, for så og orientere seg i landskapet på hvilke muligheter man har. Hvis vi da kan ha en åpen og demokratisk prosess på hva som er den riktige veien videre, er KAFO sikker på at de gode argumenter og løsninger vil vinne frem. Det valget vi faller ned på vil da være det beste for befalet, uansett hva hovedsammenslutningen heter. Det viktigste er å gå inn i fremtiden som en slagkraftig samlet befalsorganisasjon som er klar til å møte morgendagens utfordringer for å være med å lage et best mulig forsvar for fremtiden.

Egentlig burde det si seg selv, at med alle de store utfordringene vi står foran, så er det ikke bare smart, men snart tvingende nødvendig å samkjøre ressurser og løse våre felles utfordringer på en mer hensiktsmessig måte enn vi gjør i dag. Det faktum at det blir stadig færre befall å organisere, fordrer også at vi må se oss om etter mer kosteffektive løsninger. Skal vi møte arbeidsgiver på en profesjonell måte må vi slå oss sammen og dra nytte av de synergieffekter en slik sammenslåing vil gi.

Den eneste måten å få til dette er en god gammeldags revolusjon. Og vi unge må lede an, her har Krigsskolene en enestående mulighet til å sette agenda i organisasjonene våre. Vi må begynne med et godt gammeldags studentopprør! La oss slå oss sammen på Krigsskolen først - la ungdommen og fremtiden vise veg. Skolene blir mindre, vi trenger det mer enn aldri før.

Jeg utfordrer herved NOF'ere til å tørre å ta debatten, og jeg oppfordrer alle BFO'ere til å utfordre alle NOF'ere dere møter på denne usannsynlige viktige saken. Og til ledelsen i begge organisasjoner har jeg dette spørsmålet: Hvorfor går det så sakte? Er det tabuettene dere er redde for? Er dere villig til å risikere noen nederlag og tapte slag for å få til dette viktige prosjektet? Av og til er det verdt å ofre noe for det felles beste, selv om det kan gå utover vår egen organisasjon. Det er prisen man må betale når jobb nr. 1 er å tenke på det beste for befalskorpset og et best mulig forsvar i fremtiden. Det er utrolig viktig at vi ikke lar denne sjansen gå fra oss nå. BFO har tatt sitt klare standpunkt, nå gjenstår at NOF på sitt landsmøte gjør det samme. Vi kan ikke enda en gang vente mange år på neste mulighet. Det er Carpe Diem, grip dagen som gjelder nå. Det er mulig det kan komme til å koste, blod, svette og tårer, revolusjoner gjør som regel det, men nå vi målet i den andre enden, bør det være vel verdt det!

Håvard Johansen
Leder KAFO

Svenskene har merket seg at det norske forsvaret har svært gode erfaringer med sin slagkraftige og vel-fungerende innsatsstyrke som TMBN har vært, og er i dag. Sverige er nå i ferd med å bygge opp en tilsvarende innsatsstyrke, og ønsker å bruke de operative, personell- og materiell-messige erfaringer TMBN sitter inne med.

Tekst & Foto: **Einar Holst Clausen**

Bygger opp ny innsatsstyrke

Et mekanisert kompani fra Skånska Regimentet, oppsatt med CV 9040 ankom Elverum med tog. Den svenske innsatsstyrken valgte Rena som øvingsområde for sin eksamensøvelse, som ble gjennomført i tidsrommet 12 – 21. september. Avdelingen skal stå på beredskap fra 9. oktober, som innsatsstyrke i internasjonale operasjoner. Det er slett ikke tilfeldig at Rena ble valgt som sted for øvingen, for den svenske arméen ønsker nå å bygge opp en innsatsstyrke noe tilsvarende vår TMBN. De har foreløpig bare ett mekanisert kompani operativt, oppsatt med CV 9040 og andre støttekjøretøy. Mye tyder på at svenskene på sikt ønsker å etablere en mindre innsatsstyrke enn TMBN, blant annet uten tunge stridsvogner, og en organisasjon noe mindre enn bataljonsnivå.

Mye å lære av TMBN

I løpet av en 14 dagers øvingsperiode på Rena, sammen med TMBN, ble det i forbrødringens ånd utvekslet mange erfaringer. I følge Offisersbladets kilder, har det vært inngående samtaler om de erfaringer TMBN har med personelloppsettingen, der de både bruker yrkesoffiserer, avdelingsbefal, grenaderer og soldater på kontrakt. I tillegg har det vært samtaler om materielloppsettingen, operative konsepter, og hvordan TMBN har taklet dette både under øvingsperioder hjemme og i skarpe oppdrag ute.

Under Offisersbladets besøk på Rena, traff vi også på Armésjef, generalmajor Svenker Gøransson (tilsvarende vår GIH), som var der for å overvære deler av øvelsen, og ha samtaler med TMBNs ledelse. Generalen ønsket en lav mediaprofil, og ønsket ikke å kommentere sin

En blåkopi av **TELEMARK**

tilstedeværelse. I følge kilder Offisersbladet snakket med, så ønsker Armésjefen å bruke mye av det TMBN har bygget opp av erfaringer og kompetanse, når han skal videreutvikle sin egen innsatsstyrke.

Ny sjef for Telemark bataljon

Oberstløytnant Kjell Inge Bækken kom fra stillingen som stabssjef for Østerdal Garnison, og overtok som ny sjef for TMBN den 24. august. I samtale med Offisersbladet, kunne Bækken fortelle at noe av det viktigste nå er å øve opp alle ledd i bataljonen, slik at den fungerer som en velsmurt og samlet bataljonsenhet med alle støttefunksjoner. Han la ikke skjul på at han er stolt av sine menn og kvinner, og det personellmessige mangfoldet bataljonen har. Vi har en gjennomsnittsalder på 24 år, og har grenaderer med alt fra snekkerbakgrunn til IT-utdanning og Mastergrad. All tidligere erfaring og utdanning blant mitt mannskap,

kommer avdelingen til gode både under øving og i skarpe oppdrag, sa en tydelig fornøyd bataljonssjef.

Men da samtalen kom inn på eventuelle utfordringer TMBN står ovenfor, kunne jeg observere et par bekymringsrynker i Bækkens ansikt. Han ga uttrykk for at det kreves mye og jevn øving for å opprettholde nivået i bataljonen. To ganger i året bytter vi nemlig ut omtrent 10 % av grenadererne, og de nye må raskt komme opp på samme nivå. Når vi samtidig sliter litt med vedlikehold og materiellmangel, så går det ut over vår øvingsaktivitet, noe som igjen kan føre til at tidspunktet for "Klar-status" for bataljonen i verste fall kan bli forskjøvet (TMBN skal iflg. planen være operativ og klar fra sommeren 2007). Jeg er for øvrig glad for å bidra med våre erfaringer til den svenske Arméen, under deres arbeid med utviklingen av en innsatsstyrke, avsluttet Bækken.

Skeptisk, generalmajor
Svenker Gøransson?

Får mer forståelse.

Enda mer forståelse.

Jettebra!

◀ Sjef TMBN oblt Kjell Inge
Bækken.

▼ TMBN er tungt oppsatt
med blant annet LEQ2.

Tekst: kaptein Hanne Olafsen

Nato-operasjonen i Afghanistan er et av flere eksempler på at operative og skarpe oppdrag består av luftstøtte til bakkepersonell, i motsetning til luftkamp og luft-til-luft rollen norske jagerfly hadde tidligere under den kalde krigen.

Skal jobben bli utført på best mulig måte, må pilotene trene på flere ulike scenarier; nærstøtte til bakkestyrker, informasjonsinnhenting og overvåkning, samarbeid med framskutte luftkontrollører og avskrekking nærflyging.

I Afghanistan var det en rekke eksempler på at kamphandlinger eller trusler som opphørte ved at F16-fly kom inn i lav høyde.

Samtrening med Hæren

Årlig gjennomfører Luftforsvaret og Hærens styrker kurs for bakkekontroll av jagerfly. Samtreningen er helt nødvendig siden styrkene opererer sammen mot felles mål i både nasjonale og internasjonale oppdrag.

Flyene opererer da i lav og mellomstor høyde, noe som er helt nødvendig for at norske jagerflypiloter og personell på bakken skal få realistisk og nødvendig trening som overhode mulig.

– For å kunne takle de oppdragene vi

blir pålagt av Norge og Nato, er pilotene helt avhengige av realistisk trening, understreker oberstløytnant Bjørn Harald Mannsverk, sjef for 331 skvadron – en av tre jagerflyskvadroner i Norge. 331 og 332 skvadronen flyr ut fra Bodø, mens 338 skvadronen opererer ut fra Ørland hovedflystasjon i Trøndelag.

F-16 jagerfly styres inn på et definert mål av personell på bakken, en såkalt FAC (Forward Air Controller). FAC leder og koordinerer offensiv støtte fra jagerfly mot utvalgte mål på bakken, hvor altså hovedoppgaven til FAC-soldatene er å peke ut rett mål. Det kan blant annet skje ved hjelp av en såkalt laser som rettes mot målet. Det finnes også egne metoder for å beskrive målet for piloten over samband. Når fienden gjemmer seg blant sivile, er det alltid siste utvei å bruke bomber som kan føre til at uskyldige liv går tapt. Hvis piloten skal bruke flyets 20 millimeters kanon, må flyet tett innpå målet.

– Hensikten er, ved hjelp av moderne teknikk og dyktige mannskaper, å ta ut målet uten å skade omgivelsene. Dette har med sikkerhet for både sivilbefolkning og militært personell i et operasjonsområde å gjøre, understreker oberstløytnant Mannsverk.

Mange oppgaver for F-16

Omfattende oppdateringer gjør at dagens F-16 er i verdensklasse, både med tanke på utstyr og oppgavespekter. Skroget, derimot, er over 25 år og må om noen år skiftes ut – en kan ikke oppdatere for bestandig. Den revolusjonerende oppgraderingen innebærer blant annet at maskinen i dag er utstyrt med et videokamera som sørger for at situasjonen på bakken kommer opp på en skjerm i cockpit. På den måten kan piloten se hva som skjer selv om han flyr høyt og på flere kilometers avstand. Informasjonen videreformidles til ulike aktører, alt fra beslutningstakere på bakken, andre enheter i lufta eller til bakkepersonell som trenger å kjenne til hvilken trussel de vil møte "rundt neste sving".

F-16 kampfly har altså gjennom stadige oppdateringer utviklet seg til å bli et multirollefly med mange oppgaver, tilpasset dagens situasjonsbilde av hvilke type oppdrag som skal løses. Et av mange oppdrag kan blant annet være eskorte av militære eller sivile transportere.

– Det kan være snakk om å sørge for at en buss med skolebarn kommer seg trygt fram. Da må piloten ha øyekontakt med bussen hele veien, noe som igjen betyr flyging i lav høyde, sier Mannsverk.

Foto: Bodø Hovedflystasjon

LIVREDDENDE

For de norske jagerflypilotene består dagens oppdrag i økende grad av å fly over og i nærheten av urbane strøk. - Lavtflyvningen medfører mer støy, men "sound of freedom" – en lyd av frihet for dem som trenger den, understreker F16-pilot og skvadronssjef Bjørn Harald Mannsverk.

Det handler om sikkerhet

At jagerfly fra Luftforsvaret opererer lavt, at båtene seiler og at bakkestyrker fra Hæren er godt synlig her hjemme er et tegn på tilstedeværelse og suverenitetshevdelse.

- Vi ønsker ikke å skremme folk eller skape frykt, derfor prøver vi alltid å være proaktive ved å informere i forkant, sier Mannsverk.

Han håper sivilbefolkningen heller velger å se på tilstedeværelsen som sikkerhet ved at våre militære styrker driver realistisk trening og øving for å inneha et sterkt nasjonalt forsvar, for rikets og befolkningens sikkerhet.

- Lavtflyvning krever mye trening og samtlige av vår piloter trenger mye trening for å utføre jobben på en god og trygg måte, understreker oberstløytnanten.

Informasjon skaper forståelse

Lavtflyvning med F-16
kampfly over tettbebygde
strøk medfører mer støy

enn normalt, noe som skaper overskrifter i lokale aviser fra tid til annen. Mannsverk håper god informasjon om hvorfor treningen er så viktig, vil øke forståelsen for at flyene enkelte ganger må kretse i lav høyde over bebyggelse.

- Vi har et kontinuerlig fokus på støyen og vi tilstreber alltid å informere både politi og lokale medier, i forkant slik at vi kan nå ut med budskapet om hvorfor lavtflyvning er både nødvendig og viktig. På den måten når vi ut til sivilbefolkningen og sørger for innsikt i vår virksomhet, sier Mannsverk.

Han mener det er enklere for folk flest å godta hvis en kjenner til og forstår hensikten bak.

- Det er helt nødvendig for alt militært personell å øve så realistisk som mulig, slik at vi er best mulig trent til skarpe oppdrag, sier Mannsverk.

FAKTA

F-16 oppgaver:

- nærstøtte til bakkestyrker
- informasjonsinnhenting og overvåkning
- samarbeid med framskutte luftkontrollører
- avskrekkende nærflyging.

Fakta om FAC (Forward Air Controller):

- Hovedoppgaven til FAC-soldater er å peke ut rett mål for luftstyrker. Det kan blant annet skje ved hjelp av en såkalt laser som rettes mot målet. Det finnes også egne metoder for å beskrive målet for piloten over samband.
- FAC-soldater opererer forholdsvis nær målet – fra noen hundre meter til mange kilometer unna.
- Utdanningen som blir gitt er svært ettertraktet, og søkerne må igjennom flere nåløyer før de får plass på kurset. Etter at de har fått plass, fortsetter en løpende vurdering. Det er bare befall som har anledning til å ta FAC-kurs.

– Det er nødvendig å øve så realistisk som mulig, det betyr at vi må trene i lav høyde for å kunne redde liv, sier skvadronssjef ved 331 skvadron i Bodø, oberstløytnant Bjørn Harald Mannsverk.
Foto: Simen Grytøyr, Bodø hovedflystasjon

STØY

H M Kong Harald åpnet Stortinget

Tirsdag den 3. oktober åpnet Kong Harald Stortingets høstsessjon, etter en lang sommerferie for stortingsrepresentantene.

Dronning Sonja og Kronprins Håkon var også med under åpningen der Kong Harald holdt Trontalen i Stortingssalen.

Som vanlig var det et stort sikkerhetsoppbud, og avdelinger fra Hæren, Sjøforsvaret, Luftforsvaret og Heimevernet, sto oppstilt fra Slottet, ned Karl Johan, og til Stortinget.

Flyvende kamera MD4-200

Holund Elektronikk AS lanserer nå et helt unikt produkt, nemlig et fjernstyrt helikopter med elektromotor og et lite kamera om bord. Dette er et hjelpemiddel beregnet for overvåking, militært bruk, flyfoto, fotografer, aviser, TV-stasjoner etc.

MD4-200 er basert på et micro-helikopter utstyrt med trådløse videokameraer eller digitalkamera for stillbilder. MD4-200 er enkelt å bruke og har alle mulige hjelpemidler innebygget i tilfelle batteriene går tomme eller at man mister radiokontakten med det. I slike tilfeller vil MD4-200 være i stand til å lande selv. Helikopteret har en rekkevidde på mer en 500 meter og kan fly uavbrutt i 20 minutter. Det er også så godt som lydløst i og med at det er utstyrt med elektromotor. Disse egenskapene kan gjøre MD4-200 til en meget god støttespiller i flere etater.

MD4-200 kan også opereres fra egne "briller" som får bildene fra "onboard-kamera", noe som gjør det enkelt å manøvrere helikopteret selv om du ikke ser det fysisk fra bakken! Kameraet som er montert om bord kan tiltes slik at man kan se forskjellige vinkler.

Holund Elektronikk AS
Tlf: 64 83 82 00
Mob.tlf: 97 18 68 99

Danmark vurderer Eurofighter

I forbindelse med Danmarks planlagte kjøp av nye jagerfly, vurderer danskene Eurofighter som mulig arvtaker til F-16.

En gruppe danske parlamentarikere og forsvarsekspert, med forsvarsminister Søren Gade og forsvarskomiteens leder Allan Niebuhr i spissen, besøkte Eurofighter i Tyskland nylig. Den danske delegasjonen uttalte at de var imponert over både

Eurofighter og EADS. De satte spesielt pris på vertskapets åpenhet og tilgang til viktig informasjon. For drøyt to måneder siden var en dansk testpilot og en ingeniør med på to testfligheter i Tyskland.

I tillegg til utmerkede operasjonelle egenskaper, tilfredsstillende Eurofighter både det danske luftforsvarets kravspesifikasjoner og gir betydelige muligheter for dansk industri, sier direktør David Hamilton i EADS og ansvarlig for Eurofighter i Norge og Danmark.

I likhet med Norge vurderer Danmark Eurofighter, amerikanske JSF F-35 og svenske SAAB Gripen som mulige arvtakere til F-16.

Forsvarsminister Søren Gade (første rad, tredje fra høyre) og forsvarskomiteens leder, Allan Niebuhr (første rad, fjerde fra høyre) sammen med den danske delegasjonen foran en Eurofighter i Manching, Tyskland. Foto: EADS Military Air Systems.

Om Eurofighter og Norge

Eurofighter er verdens mest avanserte multi-rolle kampfly, og produseres av luftfartsindustrien i Tyskland, Italia, Spania og Storbritannia. Jagerflyet er i full produksjon i Europa, og de første flyene er allerede i aktiv tjeneste. Eurofighter vil utgjøre ryggraden i NATO og de europeiske flyvåpen i over 30 år. Så langt er det inngått kontrakter om produksjon av 638 fly, inkludert en eksportavtale med Østerrike. Ytterligere eksportmuligheter i nær fremtid inkluderer Hellas og Tyrkia, og Saudi-Arabia som allerede har valgt Eurofighter. Stortinget skal etter planen ta beslutning om hvilket jagerfly Norge skal velge i 2008.

Commitment.

In a supersonic package.

www.gripen.com

This is the world's first new-generation fighter in service. Featuring true multi-role flexibility, it's an unparalleled display of combat power.

But that's not all.

Accompanied by unique industrial cooperation programs, Gripen means technology transfer, new trade opportunities and new jobs. Because Gripen is a commitment to your future.

A commitment in a supersonic package.

GRIPEN

The Wings of Your Nation

DEN FLYGENDE H

Hans navn er Kolff. Diederik Kolff. Du kan like gjerne merke deg navnet med en gang, for den nye operative sjefen ved 132. luftving i Bodø har ikke tenkt å hvile på laurbærene selv om han tilsynelatende ser ut som en rolig kar.

Av kaptein Hanne Olafsen

Som nytilsatt sjef for Luftforsvarets største base kan nettopp den egenskapen komme godt med.

Det er første arbeidsdag og en nyslått oberst og luftvingsjef har så vidt kommet seg på plass i sjefsstolen. Pappeskene står stablet halvåpne på kontoret som for øvrig er relativt halvnakent og spartansk innredet - foreløpig. Oppgavene er mange og utfordrene ved en militærbase som Bodø hvor to av Norges tre jagerflykvadroner befinner seg sammen med teknisk på alle nivåer, luftvern, basesett, operativ støtteskvadron, sanitet og mange, mange flere, ja hele spekteret. Likevel ser han etter alt å dømme uforskammet rolig ut. Kanskje er han lykkelig uvitende? Eller "bare" en stor leder med et iskaldt sinn og en egen evne til å bevare roen?

Hvem er nå denne Kolff, den nye sjefen?

Den flyvende hollender

Eneste likhetstrekket hollenderen Kolff har til felles med legenden og operaen er at grunntanken om at teknologien vi har skapt har en hensikt, og kan styres mot en bestemt kurs. Luftforsvarets avanserte luftvernssystem og jagerflyvåpenets stadige oppdateringer, som begge har bevist at systemene er i verdensklasse, er eksempler på det. I tillegg er han i allerhøyst flyvende, med omtrent 4000 timer operativ erfaring på jagerfly av typen T-37, T-38, NF-5, F-16, Hawk og F-3 Tornado. Naturlig nok er han ikke like høytsvevende lenger, men som øverste operative sjef på en jagerflybase som Bodø, vil han likevel følge miljøet tett.

- Den gangen da jeg var ung jagerflyger, hvor det viktigste gjerne å utvikle seg selv for å bli bedre, er det i dag på ledelsesnivå fokus på hele teamet. Jeg ser frem til å fokusere på samvirke mellom disse. Sammen skaper vi luftmakt,

og jeg skal gjøre mitt for at personellet kan trenes og øves på riktig måte og med tilstrekkelig mengde, sier den nye luftvingsjefen.

Så godt som helnorsk

Oberst Diederik Kolff er 43 år gammel og ble født i Haag i 1963. Han har et ungt utseende og det er derfor ingen overraskelse at kallesignalet hans er nettopp "Face".

- "Babyface" var det noen andre som hadde så da ble det bare "Face", ler obersten.

Selv med et ungt ytre er det ikke vanskelig å se at dette er en mann med både integritet og myndighet.

- Jeg setter pris på en løsningsorientert innstilling, ærlighet og åpenhet. Alt for mange har en hang til å følge på. En ærlig og åpen dialog gir et bedre beslutningsgrunnlag og etter at beslutningen er tatt skal den følges opp

OLLENDER

etter beste evne. Vi har alle et ansvar for det vi gjør, men også for det vi unnlater å gjøre, understreker sjef 132. luftving.

Overrasket

Tre barns pappaen ble overrasket da han fikk tilbudet om luftvingstillingen, men gleder seg til å ta skikkelig fatt på jobben, som i første omgang strekker seg frem til høsten neste år.

- Enkelte lederteorier hevder at en god leder kan lede hva som helst. Jeg er uenig. Det er av avgjørende betydning at lederen kjenner bransjen en skal lede. Selv har jeg mye operativ erfaring, og i tillegg opplever jeg at det kan være en fordel å komme litt fra sidelinjen, forteller obersten.

Han mener det nederlandske luftforsvaret ikke er så forskjellig fra det norske, ei heller forskjellen mellom det nederlandske og det norske samfunnet.

- Det er av og til lettere for meg å se ting

Oberst Kollf har en solid jagerflyverfaring med omtrent 4000 timer. - Sammen skaper vi luftmakt, og jeg skal gjøre mitt for at personellet kan trenes og øves på riktig måte og med tilstrekkelig mengde, sier han. Foto: Simen Grytøyr, Bodø hovedflystasjon.

ANSVAR: - Vi har alle et ansvar for det vi gjør, men også for det vi unnlater å gjøre, understreker den nye sjefen ved 132. luftving i Bodø.
Foto: Simen Grytøyr, Bodø hovedflystasjon.

litt annerledes, med et mer åpent sinn, uten meninger som finner sin forankring i fortiden. Dette er en fordel, samtidig som det er en utfordring. Jeg må fordype meg i en del saker som er helt naturlig eller vel kjent for andre. Her hjelper min utdanning ved stabsskolen og høgskolen mye, sier Kolff.

Tidligere luftvingsjef i Bodø, brigader Morten Klever, oppfordrer stasjonenes ansatte å stille opp for sin nye sjef for å gjøre ham god.

- Det vil bidra til trygghet og det at han aksepteres tidlig vil bare gjøre at han kan spille på sine egne strenger, der han er sterkest. Jeg tror det at Kolff er ydmyk til oppgaven vil hjelpe han med å få en fin start, sier Klever åpent. Og fortsetter:

- Det stilles store krav til lederen, det skal det også gjøre, og det blir sikkert en overgang å omstille seg fra jagerfly-fokuset i inspektoratet på Rygge til helhetsperspektivet i forhold til det å tenke på tvers av fagområder og oppgavespekter. Han er også kjent for å være meget faglig dyktig, så jeg er sikker på at han vil klare denne oppgaven godt, sier Klever.

Helnorsk i luftforsvaret

Militært sett startet luftvingsjef Kolff med initialutdanning i Nederland i 1981, ble uteksaminert som jagerflyger ved Sheppard Air Force Base i 1983, fortsatte på "Kapteinsskole" og "Majorskole" (tilsvarende Stabsskole I). I 1998 startet han sin karriere i det norske Luftforsvaret, som nederlandsk utvekslingsflyger og nestkommanderende ved 332 skvadron som da holdt til på Rygge flystasjon.

Internasjonalt har Kolff deltatt i Nato-operasjonen "Deny Flight" i 1993 og 1995 hvor hensikten var å overvåke luftrommet og håndheve FN's flyforbudssone over Bosnia-Hercegovina for å forhindre fly- og helikopterangrep fra Den føderale republikken Jugoslavia.

I 2003 gjennomførte han Forsvarets Stabsskole og ble samme år norsk statsborger og tilsatt som Sjef Luftforsvarets Flytaktiske Skole, som var hans første jobb som fast ansatt i det norske Luftforsvaret. Året etter ble han Leder Faggruppe kampfly i Luftoperativt inspektorat (LOI) på Rygge og han gjennomgikk Forsvarets Høgskole i 2006, som var siste stoppested før han nå vendte nesa mot nordlige breddegrader.

Men helt ukjent i Bodø-traktene er han dog ikke.

- Nord-Norge er flott og jeg har fløyet her mye, også som en del av en nederlandsk skvadron (ACE Mobile Force) under den kalde krigen. Det er fint at flyplassen ligger i nærheten av en by - jeg tror at min bakgrunn fra Nederland medfører at jeg trives med de mulighetene en by som Bodø kan tilby, smiler Kolff som trives på motorsykkel og er en ivrig seilentusiast. I tillegg liker han å gå på ski, selv om han i følge seg selv ikke er så flink enda. Forblåste Bodø, med sine ustabile vinterforhold, vil vel ikke bedre på de ferdighetene akkurat... Skulle det være noen som lurte på om han savner Nederland, så trenger de ikke lure så lenge:

- Ikke i det hele tatt! Norge er et fantastisk land, med en utrolig vakker natur, spesielt på Vestlandet og i Nord-Norge - noe slikt har vi ikke i Nederland, konstanterer den helnorske hollenderen.

Og om kontoret fortsatt er like spartansk om noen måneder vil vise seg, men at den norske hollenderen vil sette sitt preg på Luftforsvaret, Bodø og luftvingen er det liten tvil om.

NH90 - FREMTIDENS REDNINGSHELIKOPTER

Propulsjon - Photo : H. Tazawa

Frankrike, Italia, Nederland, Portugal og Hellas har sammen med Finland, Sverige og Norge bestilt over 325 NH90. Basert på en grunnmodell leveres dette flerbrukshelikopteret i forskjellige versjoner - avhengig av primæroppgavene. Felles for alle er imidlertid at de skal ha en rolle innen søk- og redningstjenesten (SAR). De 14 norske NH90 til Forsvarets kystvakt og nye fregatter vil alle ha en viktig oppgave innen SAR-tjenesten. Som erstatning for dagens Sea King redningshelikopter vil NH90 i en skreddersydd SAR-versjon, som fullt ut tilfredstiller norske myndigheters krav, gi en vesentlig bedre tilgjengelighet og kapasitet - og til en lavere total kostnad. I tillegg vil norske arbeidsplasser sikres i mange år fremover gjennom ytterligere industriavtaler til en verdi på over 2 mrd kroner.

Norsk representant:
Kjell A Østnes AS

NHI industries
www.nhindustries.com

SQUAWKS

«Squawks» er betegnelsen på problemer som (militære) piloter rapporterer til mekanikere og bakkemannskaper, problemer som må fikses før flyet skal opp i luften igjen. Her er en del slike squawks hentet fra US Air Force.

(P) = Pilotens problembeskrivelse

(S) = Mekanikerens/bakkemannskapenes svar og anmerkning

(P) Left inside main tire almost needs replacement

(S) Almosta replaced left inside main tire.

(P) Test flight OK, except autoland very rough.

(S) Autoland not installed on this aircraft

(P) Something loose in cockpit.

(S) Something tightened in cockpit.

(P) Evidence of leak on main landing gir.

(S) Evidence removed.

(P) DME volume unbelievably loud.

(S) Volume set to more believable level.

(P) Dead bugs on windshield

(S) Live bugs on order.

(P) Number three engine missing.

(S) Engine found on right side after brief search.

(P) Aircraft handles funny.

(S) Aircraft warned to straighten up, «fly right» and be serious!

(P) Target Radar hums.

(S) Reprogrammed Target Radar with the lyrics.

Tross i dagens politiske situasjon er det lett å glemme hvor lenge det faktisk har pågått konflikter mellom den islamske og den vestlige verden. Det er også lett å glemme at vesten ikke alltid har vært den militært overlegne part. Fram til 1683 hadde muslimenes største imperium realistiske forhåpninger om å trenge inn i Vest-Europa.

Av Trond Sætre

I de foregående århundrene hadde det tyrkisk-ottomanske riket erobret hele Balkan. Wien ble ansett for nøkkelen til Vest-Europa, ikke minst grunnet de viktige handelsrutene. Dessuten var Tyrkia i strid med Habsburgerdynastiet i Østerrike om herredømmet over Ungarn. Allerede høsten 1529 prøvde ottomanene seg på en lang og omfattende beleiring av Wien, men det dårlige været ødela for dem.

Fra 1681 kom det igjen til stridigheter mellom ottomanene og habsburgerne i Ungarn. Storvesir Kara Mustafa Pasha grep anledningen, og overtalte den tyrkiske sultanen til å la ham lede en ny offensiv mot Wien. Imidlertid tok det lang tid å få samlet nok ottomanske tropper; først i april 1683 hadde Mustafa en marsjklar hær. Dette ga habsburgerne god tid til å finne forbundsfeller. Med Vatikanets velsignelse opprettet de en internasjonal allianse kalt den Hellige Liga, og dermed fikk den forestående konflikten tydelig preg av religionskrig. Den hellige alliansen ble først anført av Polens daværende konge, Jan 3. Sobieski. Sobieski, som i ettertid ble kalt "Polens siste store konge", var ansett for en stor krigsherre. Under hans ledelse hadde Polen slått tilbake en tyrkisk invasjon ti år tidligere. Og Sobieski hadde uttalte religiøse begrunnelser for å alliere seg med Habsburg mot tyrkerne: "Jeg drar til Wien for å fortsette den hellige krig, og med Guds hjelp gi Wien sin gamle frihet tilbake, og således hjelpe til med å beskytte kristendommen."

Da ottomanene sto ved Wiens bygrense

den 14. juli 1683 var de tallmessig overlegne med en styrke på 200 000 mann mot 16 000 soldater og frivillige inne i byen. På forhånd hadde habsburgerne ryddet vei, revet ned flere hus og laget en åpen slette inn mot byen. Planen var at den åpne sletten skulle gjøre det lett å ramme ottomanene med forsvarsild hvis de prøvde å storme byen. Mustafas mottrekk var å grave skyttergroper fram mot byen for å beskytte de offensive styrkene. Ottomanene drev også med minelegging, ved å grave tunneler under bymurene for å spreng dem.

Likevel har Mustafa gått over i historien som en dårlig strateg, og den viktigste grunnen til dette er at han ventet i det lengste med å innta byen. Ved et raskt angrep hadde ottomanene sannsynligvis vunnet. En vanlig forklaring på vesirens nøling er grådighet. Han fryktet at ved et raskt angrep ville soldatene hans plyndre byen for verdier. Men ved en kapitulasjon kunne han selv i ro og mak legge beslag på verdiene. Kanskje var han ikke optimistisk helt uten grunn, for beleiringen av Wien var effektiv. Sult og mangelsykdommer var utbredt.

Endelig, i begynnelsen av september, var styrkene til den hellige alliansen samlet 30 km nordvest for Wien, der Sobieskis hær møtte tropper fra ulike tyske fyrstedømmer. Mustafa hadde ventet at forsterkninger - tatarer fra Krimhalvøya - skulle holde dem tilbake. Og tatarerne var faktisk i regionen, men lot være å angripe Sobieskis tropper da disse krysset alpene. Det hører med til historien at khanen av Krim var svært misfornøyd med storvesiren. Sannsynligvis unnlot khanen med vilje å gi angrepsordre.

Imens prøvde tyrkiske mineleggere å åpne

Wiens bymur. Den 12. september sto alliansen på Kahlenberg utenfor Wien. Ottomanene gikk raskt til angrep, da de så at alliansens armeer ikke var ferdige med å organisere seg. Samtidig var Mustafa innstilt på at invasjonen av Wien skulle fullføres. Mineleggerne holdt på med en avgjørende sprenging, og ottomanenes høyre flankestyrker fortsatte å gå rett mot byen, selv da de ble angrepet av polsk infanteri.

Ennå holdt Mustafa tilbake de tyrkiske elitetroppene - janitsjarene og spahiene. Han ville spare disse til angrepet på selve byen. Men alliansen hadde også viktige, ubrukte reserver; fire av alliansens kavalierier sto fortsatt parate oppe på Kahlenberg. Tre av dem tilhørte hussaria, det tunge polske kavalieri. Etter nærmere tretti timers kamp ga Sobieski angrepsordre til forsterkningene. Ottomanene var utslitte, og da kavaleriet angrep dem fra midtre og venstre flanke, gikk det raskt å bryte opp hæren. Det direkte stormangrepet med lange, senkede lanser fikk de ottomanske fotsoldatene til å flykte i panikk, og Sobieskis menn trengte like inn i fiendens militære hovedkvarter.

Slaget ved Wien var slutten på muslimenes militære ekspansjoner i Europa. Det ottomanske imperiet vedvarte fram til slutten av første verdenskrig, men i stadig mer redusert form. 16 år etter nederlaget i Wien mistet imperiet Ungarn til habsburgerne. Dette var begynnelsen på det østerrikske keiserriket, som gradvis tok mer og mer land fra ottomanene. Ironien er at 90 år etter slaget ved Wien, begynte Østerrike å ta land fra Polen også.

SAAB GRIPEN

med sjarmoffensiv mot norsk næringsliv

SAAB i samarbeid med Forsvars- og Sikkerhetsindustriens Forening (FSI), arrangerte i september en industrikonferanse som presenterte muligheter for norsk industri i forbindelse med en eventuell norsk anskaffelse av Gripen som neste generasjons kampfly.

Tekst & Foto: Einar Holst Clausen

Stort oppmøte

Konferansen ble avholdt på Voksenåsen kurs- og konferansehotell i Oslo, og var svært godt besøkt av norske teknologibedrifter, i tillegg til SAAB konsernets mange bedrifter, og utenlandske underleverandører til JAS Gripen. Offisersbladet så også representanter fra Nærings- og handelsdepartementet, FLO investering, FFI gruppe næringsstrategi, Innovasjon Norge, og Norsk – Svensk Handelskammer. Litt overraskende var det også at Offisersbladet var eneste presse til stede på konferansen.

Store underleverandører

SAAB konsernets ledelse og seniorrepresentanter fra underleverandører som eksempelvis Ericsson, Goodrich Control Systems Ltd, Volvo, Carl Zeiss Optronics GmbH, Thales Communication, Smiths Aerospace Actuation System, Rheinmetall Waffe Munition GmbH og Honeywell, orienterte alle om potensialet i eventuelle samarbeids- og gjenkjøpsavtaler.

SAAB konsernet har svært variert virksomhet og en stor del av dette er forsvarsprodukter.

På industrikonferansen som SAAB inviterte til møtte det svært mange representanter fra norsk forsvarsindustri i tillegg til representanter fra SAABs samarbeidspartnere.

Full åpenhet og garanterte gjenkjøpsavtaler

Det ble under konferansen presisert at et eventuelt fremtidig norsk kjøp av JAS Gripen, skal utløse garanterte gjenkjøpsavtaler, og et utvidet samarbeid med svenske teknologi-bedrifter og svensk næringsliv. Et eventuelt partnerskap skal baseres på full åpenhet, og med full innsikt i alle teknologiske løsninger. Det ble også vist til de gode tradisjonene Norge og Sverige har hatt med samhandel og samarbeid i mange år.

JAS Gripen med spesialtilpasset utgave til Norge?

I følge Offisersbladets kilder, planlegger SAAB Gripen å bygge en demo-utgave av Gripen spesialtilpasset de norske krav. Utgaven skal visst nok baseres på C/D versjonen, men med en ny og sterkere motor, større fuelkapasitet (større operasjonsradius), samt flere forbedrede og avanserte teknologiske løsninger.

Utdanning i forsvaret – et ut

De siste årene er det gjennomført store endringer i Forsvaret. Utgangspunktet for omstillingen var daværende statsråd Bjørn Tore Godals beskrivelse av et Forsvar i en dyp og vedvarende strukturell og økonomisk krise. Statsråden foreskrev en hestekur av de sjeldne, Forsvaret måtte redusere med 5000 årsverk, 2 millioner kvadratmeter bygningsmasse og 2 milliarder kroner i driftsutgifter. Politikerne på sin side måtte utarbeide et forsvarspolitisk forlik som sikret Forsvaret tilstrekkelige og forutsigbare rammer. Det ble klart for de fleste at det ville bli en tøff tid og det ble det. Etter en kraftanstrengelse av de sjeldne, ble målene nådd ved utgangen av 2005. Det er intet mindre enn imponerende, men det kostet. Omstillingen ble presset gjennom i et tempo og med en kraft som var fullstendig overveldende og mye gikk tapt i prosessen, spesielt på kompetansesiden.

Krav om store endringer avføder alltid motstand. Slik motstand er naturlig, men oppfattes ofte som destruktiv av dem som er overbevist om endringenes fortrefelighet. Det er lett å glemme at motstand også er en form for konservatisme som hindrer at endringer skjer med revolusjonens ødeleggende kraft, men gjennomføres i kontrollerte former. Jeg har mange ganger opplevd at befalets sunne skepsis i forhold

til de nå gjennomførte endringene i utdanningsordningen ble betraktet som noe negativt og derved ignorert. Endringene ble gjennomført med ødeleggende virkning på flere områder.

I en situasjon der vi i fellesskap kunne ha modernisert, i ordets beste forstand, Forsvarets utdanningssystem, ble endringer presset gjennom nærmest som ved et kupp. Dette har vært meget uheldig, for vi må jo forstå at endringer i befalsutdanningen får omfattende konsekvenser. Selv små endringer vil gi effekter vi vil merke i mange år fremover. Ikke bare de positive, men også de negative.

De er ingen tvil om at det utdannings-systemet vi hadde, var utviklet med det for øye å utdanne og forvalte et stort mobiliseringsforsvar, planlegge og gjennomføre operasjoner i eget nærområde med grunnlag i fastlagte doktriner og prosedyrer. Utviklingen av et innsatsbasert Forsvar gjorde det nødvendig med en utvikling og forbedring av både den grunnleggende befalsutdanningen og offisersutdanningen. I et innsatsbasert Forsvar må man i tillegg til det tradisjonelle grunnlaget, også kunne håndtere det å føre enheter i kamp i en fellesoperativ og multinasjonal ramme, med vekslende intensitet og asymmetrisk motstand i

fremmede kulturer, der taktiske valg på lavt nivå vil kunne få politiske konsekvenser på nasjonalt og internasjonalt nivå. Man skulle tro at fremtidens Forsvar ville kreve et bedre utdannet befalskorps.

Men i stedet for å ta utgangspunkt i den ytterligere kompetanse befalet ville få behov for og videreutvikle utdanningen i forhold til det, var man overbevist om at det måtte til en fullstendig utskiftning av kompetanse. Sagt på en annen måte, i stedet for å dreie utdanningen på befalskolen i retning av det fremtiden krevde, la man ned befalskolen i den tro at "on the job training" var den overlegne metode for grunnleggende befalsutdanning. Et års grunnleggende befalsutdanning gjennomført i et stabilt og kompetent befalskolemiljø, ble erstattet av modulbaserte kurs av kort varighet og tjeneste i linjen. Det er ingen tvil om at det må være en hensiktsmessig balanse mellom utdanning og praktisk tjeneste ved avdeling, men vi har i altfor stor grad beveget oss i retning av "on the job training". Dette gir dårligere mulighet for den nødvendige teoretiske innlæring og praktiske trening i et kontrollert og kompetent skolemiljø. I tillegg skulle andelen befalet med krigsskoleutdannelse reduseres og erstattes med befalet med grunnleggende befalsutdanning.

viklingsperspektiv

I stedet for flere offiserer med krigsskoleutdanning fikk vi færre. I stedet for styrket grunnleggende befalsutdanning fikk vi en svekkelse. Stikk motsatt av hva man skulle tro var behovet.

I et moderne samfunn og ikke minst innenfor det militære området, går utviklingen raskt. Det er ikke noe som tyder på at utviklingen vil stagnere, snarere vil omdreiningene gå stadig hurtigere. En slik utvikling må vi møte ved å utvikle og forbedre den modell med "livslang læring" som har kjennetegnet Forsvaret og vært en av våre fortrinn, ikke bygge den ned. En aktiv satsning på vekslning mellom utdanning og tjeneste, er nødvendig for at offiseren skal være tilstrekkelig oppdatert og fremtidsrettet. Selv om det kan være fristende av økonomiske årsaker å legge offisersutdannelsen tidlig i karriereløpet for på den måten å få mest mulig "nyttetid", må man ikke la de kvalitative krav til offiserens kompetanse overstyres av snevre økonomiske interesser.

Offiseren som "the master of all trades" skal beherske rollen som kriger, virksomhetsleder og diplomat, men det er rollen som kriger som må være styrende for offisersutdannelsen og det skiller den fra annen utdanning.

Det militærfaglige kjerneområde er de

operative og ledelsesmessige fagområder og må være pivottappen for offiserens utdanning. Men offiseren som kriger vil komme til kort dersom utdannelsen ikke omfatter fagområder som gjør ham i stand til å fungere godt i den politiske og strategiske kontekst. I tillegg til de militærfaglige kjernefag, må våre skoler gi utdanning innen områdene politikk og samfunnsforståelse og juss, historie, økonomi, virksomhetsledelse og forvaltning, språk og informatikk i tillegg til naturvitenskaplige fag og matematikk. Et godt samarbeid med sivile utdanningsmiljøer er en viktig forutsetning for å kunne vedlikeholde utdanningens kvalitet på alle nivå..

En sterk vektlegging av utdanning til sivile akademiske grader, må ikke føre til en utvanning av offisersutdannelsen. Selv om andre lands systemer bygger på at offiseren tar sin akademiske grad på sivile høyskoler/ universitet, for deretter å gjennomføre en kortere militærfaglig del, er det etter min mening langt bedre å la det militærfaglige være bærebjelken i utdannelsen. Da fører vi en lang og verdifull tradisjon av offisersutdanning i Norge videre. Dette forhindrer ikke at enkelte spesielle funksjoner best kan fylles av offiserer med sivil utdanning det er spesielt behov for i

Forsvaret, med påfølgende militærfaglig utdanning slik vi dag gjennomfører med krigsskolenes kvalifiseringskurs. Her i landet har vi lagt vekt på at offiseren med basis i en god grunnleggende befalsutdanning og praktisk erfaring fra avdelinger, bygger på denne kompetansen gjennom krigsskole, stabsskole etc. Dette sporet er det etter min mening vesentlig å komme tilbake til.

Det syn jeg har presentert her i dag er nærmest som å banne i kjerka, for de siste års utvikling på utdanningsområdet har hatt, etter det jeg har oppfattet, et stikk motsatt perspektiv. Jeg er av den oppfatning at Forsvaret må dreie kursen slik at vi kan få tilbake et utdanningssystem som legger til grunn behovet for en sunn balanse mellom utdanning og tjeneste i et livslangt perspektiv. For kunnskap er lett å bære, mens uvitenhet er en tung bår.

Didrik Coucheron
leder BFO

OMSTILLINGSBREV NR 6/2006

Partene nærmer seg en ny tilpasningsavtale for Forsvaret. Etter forliket mellom FD og BFO/NOF vedrørende kompensasjon ved øvelse og vakt under sykdom og permisjoner faller vel også en del av brikkene på plass mht tilpasningsavtalen. Dette omstillings-brevet skulle hovedsaklig ta for seg den nye tilpasningsavtalen, men det får vente til avtalen er i havn, men tar opp noen saker likevel.

Mange ting står for døren: "Omlegging" på Forsvarets skolesenter, omstillingen i FLO, FØNIX, flyplassdrift i luftforsvaret, nytt boligdirektiv, direktiv for virkemidler i omstillingen, Forsvarssjefens virksomhetsplan, gradsstruktur rapport, behov for reforhandling av FPH del B osv. Når sant skal sies, det begynner å ta seg opp i vanlig kjent "turbofart" nivå.

Erfaringsmøte vedrørende medbestemmelse

Iht Hovedavtalens § 1 nr 11 skal partene gjennomføre årlige erfaringsmøter mht hvordan medbestemmelsen har blitt praktisert i inneværende år. Normalt bør møtene gjennomføres i november. Det forutsettes at sjefen deltar og at det føres referat fra møtene.

Vil dette skje i 2006? Nå får vi en demonstrasjon på sjefenes vilje og evne til faktisk å ta Hovedavtalen på alvor. De sjefer som ikke kaller inn organisasjonene til erfaringsmøte mangler kompetanse eller har dårlige rådgivere. Mange vil nok hevde at dette har vi ikke tid til, vi har jo så mange andre oppgaver å gjøre. Å ta samarbeid og arbeidsmiljø på alvor er å utvise godt lederskap – dette er en av hovedintensjonene med hovedavtalen – har du en god leder?

På sentralt nivå, skal det sies at arbeidsgiver prøver, men kompetansen om lov- og avtaleverk og tidsklemma er et problem. Vi kan påvise grove brudd på hovedavtalen, men har bevisst valgt å ikke bruke den paragrafen i hovedavtalen, men eksempelvis nevnes: Radikal kjønnskvoteing, manglende informasjon om budsjett for 2007 og omstillingen av Forsvarets skolesenter. Eksemplene tilskrives Forsvarssjefen og ikke de som er satt til å håndtere problemene.

"Omleggingen" ved Forsvarets skolesenter

Iht Forsvarsdepartementets iverksettelsesbrev for 2006, var det kun FLO som skulle omstilles

– resten av organisasjonen skulle gjennom en omlegging. Om Forsvarsministeren virkelig mente det som ble skrevet, aner hun ikke hva som skjer i Forsvaret. Noe nærmere en enn omstilling og omorganisering enn det vi ser ved Forsvarets skolesenter, kommer man ikke.

Tjenestemannsorganisasjonene har overhode ikke fått informasjon om FSJens budsjettforslag for Forsvarets virksomhet i 2007. Det kan jeg i og for seg forstå, tatt konsekvenser av lekkasjer og de spekulasjoner som kan utledes av det. Det som for meg er ubegripelig, er at den samme Forsvarssjefen kan iverksette rene omstillingstiltak, lenge før regjering og Storting har behandlet budsjettet. Det er vel på det nærmeste et forvaltningsbrudd.

Forsvarets institutt for ledelse, ble opprettet for 4 år siden. De ble brukt som brekkstang for aksept i universitetsmiljøer for å sidestille militær utdannelse med sivil utdannelse. Vi fikk både bachelor og mastergodkjennelse. Det første Forsvarssjefen gjør er å nedlegge den eneste utdanningsinstitusjonen som forsker på og driver ren militærspesifikk lederutvikling og han gjør det på en måte det står lite respekt av. Allerede i mars fikk de ansatte beskjed om å finne seg noe annet å gjøre – ingen visste noe på forhånd. Her startet man på noe nytt og banebrytende – noe framtidsrettet, men noen likte ikke ideen og vips var personellet borte og de sentrale forhandlingene fremstår som en vits.

Det rare er at vi alltid har snakket om Forsvaret som en kompetansebedrift. Utdanning er en investering var omkvedet tidligere, slik er det ikke lenger, la oss innrømme det. Det virker som om det langsiktige målet er å ha et forsvar, bestående av fotsoldater med og uten striper som sier ja vel, General. Jeg har enda til gode å se en kompetanseanalyse, hva har vi og hva trenger vi i framtiden. Om dette er en strategisk kompetanseutvikling, er den i beste fall dårlig.

Forsvarssjefens virksomhetsplan for 2007

Vi fikk tilsendt Forsvarssjefens virksomhetsplan (FSJ VP) allerede i slutten av juli. Tidsfristen for innspill, versjon 2, er satt til 23. oktober. I forhold til tidligere år skal arbeidsgiver ha skryt for at denne prosessen nå er kommet i rute. Det organisasjonene mangler for å kunne gi en kvalifisert tilbakemelding er kunnskap om det budsjettet Forsvarssjefen leverte FD 5. mai i år.

Nå får (fikk) vi den innsikten 6. oktober, men for egen del vil jeg hevde at er budsjettet lavere enn 30 mrd kr er alle forutsetninger fra de siste 6 årene brutt. Da er vi på full fart inn i en ny situasjon med dobbelt ubalanse. Enn så lenge ser planen akseptabel ut, men vi kommer til å få en kjempeutfordring innenfor logistikk (FLO) av flere forskjellige årsaker. Tidsplanen for utviklingen av FSJ VP er som følger:

- Frist for innspill versjon 2 er 23. oktober
- Frist for innspill versjon 2 m/alle vedlegg er 10. november
- Frist for endelig innspill er satt til 4. januar 2007
- Endelig virksomhetsplan utgis 19. januar 2007

Fra Forsvarets hovedarbeidsmiljøutvalg (FHAMU)

Partene ble enige om at Generalløytnant Arne Bård Dalhaug fortsetter som leder av FHAMU ut året. FHAMU har de siste 2-3 årene fått den legitimitet som FHAMU egentlig var tiltenkt. Utvalget behandler forhold som innvirker på arbeidsmiljøet og gir styringssignaler til hvordan Forsvaret skal utvikles når det gjelder arbeidsmiljøet. Utvalget har også et arbeidsutvalg som har samme vedtakskompetanse som selve FHAMU i delegerte saker. Det har noe med kompleksitet og kapasitet å gjøre. Som et eksempel ble Forsvarets skolesenter behandlet i arbeidsutvalget pga kapasitetsproblemer. I siste FHAMU ble en arbeidsmiljøsak avsluttet (FMU) og 3 saker utsatt til neste møte. Av de saker som ble behandlet denne gang nevnes:

Evaluerer av omstillingen innen HR, Org & Økonomi

Det FHAMU skal evalueres etter ett års drift. Det FHAMU skal behandle i første omgang er innholdet i evalueringen. Kort sagt, hvilke spørsmål skal besvares.

Medarbeiderundersøkelse i Forsvaret – spørreskjema

Dette er en psykososial spørreundersøkelse som skal avklare risiko og tiltak. Organisasjonene har fått tilgang til spørsmålene og har vært involvert i prosessen fra starten av. Dette er en type spørreundersøkelser som faktisk kan brukes til noe. Den er logisk bygget opp og spørsmålene er relevante ifh til ledelse og psykososialt arbeidsmiljø. Som eksempel nevnes: Ved en arbeidsplass klager mange på manglende informasjon og ledelse. Dette

skaper et dårlig arbeidsmiljø. Et tiltak kan være å informere ledelsen, herunder gi kompetansehevende tiltak, et annet tiltak kan være å gjøre endringer i ledelsen. Undersøkelsen gjennomføres i første omgang ved noen pilotavdelinger (FST, FPT, FLO/Stab, LOS, HMK Garden, VPV og 137 Luftving) og deretter i hele Forsvaret på nyåret. Undersøkelsen er ment å gjennomføres årlig.

Bruk av tidsbegrensede stillinger i Forsvaret

BFO fremmet tidligere i år krav om at den utstrakte bruken av tidsbegrensede stillinger i Forsvaret skulle behandles i FHAMU. Det var flere årsaker til det, men hovedsakelig nevnes: kompetansetap ved hyppig skifte av personell, utrygghet og uforutsigbarhet, mye vakanser og ikke minst kostnadene totalt sett. Det var ikke en spesiell omstilling som lå bak kravet, men et generelt inntrykk at mange sjefer brukte styringsretten for å sikre kompetanserulling og sikre en viss utskiftning av personell hvert år. En situasjon vi opplevet å ikke være i samsvar med direktiv for implementering av Lov om Personell i Forsvaret.

Arbeidsgiver informerte FHAMU om at man ville tilby alt personell i tidsbegrenset stilling å stå ett år lengre i stilling. Alle stillinger med tidsbegrensning skal vurderes på ny ved utlysning ut fra bestemte kriterier, målet er å få ned antall tidsbegrensede stillinger.

Forsvarets antidopingkampanje

Målsettingen med kampanjen er å bevisstgjøre og påvirke Forsvarets personell til å overholde Forsvarets nulltoleranse mot doping. Dette skal skje gjennom brosjyrer, plakater, foredrag og undervisning. Det vil bli utpekt dedikerte personer ved hver avdeling som skal få kompetanse på fagområdet. Disse vil bli skolert i november 06, selve kampanjen vil bli iverksatt i januar 2007 og undervisningen vil bli gjennomført i ukene 6-24 og 33-48 2007.

BFO tok opp problemstillingen med norsk lovgivning ifh til at loven tillater noe som i Forsvarssjefens rusmiddeldirektiv er beskrevet som en nulltoleranse. Dette vil bli behørlig behandlet ifm undervisningen. Husk, selv om du følger norsk lov, kan du risikere jobben om du bryter nulltoleransen mht doping.

Ulykkesrapportering

FHAMU ble grundig orientert om alle detaljer rundt ulykken på Herjangsfjellet under øvelse Cold Response 06. Uten å gå i detalj, under ledelse av stabssjefen i Hæren fikk utvalget en grundig gjennomgang av ulykken, med utgangspunkt i undersøkelsesrapportens konklusjoner og anbefalinger. La meg si det sånn, jeg er overbevist om at Hæren denne gang har tatt skikkelig tak i alle sider av denne ulykken. Jeg fikk ikke inntrykk av at skyld var

fordelt, selv om man godt kan lese det ut fra rapporten. Det mest beklagelige er at rapporten avdekker at tidligere og lignende rapporters anbefalinger ikke er fulgt opp. Jeg er rimelig sikker på, utfra stemningen rundt bordet, at dette ikke vil skje i framtiden. Oppfordringen må være at de andre forsvarsgrenene og FLO legger like stor vekt på dette tema som Hæren synes å gjøre.

Samlivsundersøkelsen i Forsvaret

Mye er sagt om måten undersøkelsen ble gjennomført på – la nå det ligge. De som leser rapporten vil umiddelbart sitte igjen med følelsen at skilsmisestatistikken i Forsvaret er betydelig høyere enn ellers i samfunnet. Den er det, men ikke så mye som man får inntrykk av. Imidlertid sier rapporten ganske klart at det er større fare for skilsmisse etter gjentatte utenlandsopphold og det burde få noen og enhver til å reagere. Hvorfor er det slik, skjer skilsmisene umiddelbart før eller umiddelbart etter hjemkomst fra utenlandsopphold? Ja, se det sier ikke samlivsundersøkelsen noe om. Kort sagt, rapporten er lest og studert, men hva skal vi bruke den til? Jeg er redd denne rapporten mer vil legge lokk over de utfordringene vi har, enn at den vil ende opp i konkrete tiltak for å motvirke det som fremkommer i rapporten.

Vi har et dårlig utgangspunkt når man kan lese at å jobbe i Forsvaret er en livsstil, mer enn en jobb. I tillegg fremheves uforutsigbarhet, høyt tempo, mye fravær fra hjemmet osv. Kort sagt det er betydelig avstand mellom hva tjenestemannen mener og det familien mener – det kan vel være min lille oppsummering.

Kort orientering om inkluderende arbeidsliv

FHAMU fikk en kort, men instruktiv gjennomgang av status mht implementering av tiltak som gjør forsvarer til en inkluderende arbeidslivsbedrift (IA) av prosjektleder Jens Petter Hauge. Iht avtalen som ble underskrevet tidligere i år skal Forsvaret bli en IA-bedrift 1. desember. Frem til nå har man benyttet tiden til opplæring og implementering av enkelttiltak. De ansatte vil bli informert gjennom planlagte informasjonsmøter ved oppstart av DIF-sjefer. De tillitsvalgte vil bli dratt med i prosessen i den kommende tiden.

Ivaretagelse av de med redusert funksjonsevne

Direktiv for ivaretagelse av personell med varig redusert funksjonsevne ble gjennomgått. Man har fått 20 årsverk som skal sikre at Forsvaret kan ivareta personell som får varig nedsatt funksjonsevne, det være seg sivilt eller militært personell. Prosjektet er godtatt av Forsvarsdepartementet, men man har fortsatt noen avklaringer igjen ifh militært personell.

Omlegging i Kystvakta

Partene var innkalt til sentrale drøftinger vedrørende tidsbegrensninger på stillinger i Kystvakta. BFO har de siste årene kjempet for færrest mulige tidsbegrensede stillinger av hensyn til forusigbarhet, stabilitet, kostnader ifm flytting og ikke minst av hensynet til familien. Disse argumentene er ikke så fremtredene når det gjelder Kystvakta, som i stor grad seiler og i friperioder reiser til det stedet familien har bolig. Partene valgte å legge seg på de samme tidsbegrensninger vi ble enige om i Neptun-prosessen. Vi ble enige om følgende:

- Skipssjefer og NK-stillinger på Nordkappklasse og KV Svalbard 3-6 år
- Sjef, NK og avdelingsleder operasjon i skvadron 3-6 år
- Sjef, stabssjef og 2 avd ledere (KK) i KV Stab får 3-6 år

Konvertering av 5 vervestillinger til avdelingsbefal - utsatt

Utover tidsbegrensninger ble vi enige om at å utsette behandlingen om konvertering av 5 vervestillinger til avdelingsbefal. Ingen hemmelighet at de militære org. gikk for dette, mens de siv. org. ville fortsette med vervestillinger. Saken ble utsatt til dette blir en aktuell problemsstilling.

SST informerte om at Sjøforsvaret ikke klarer å fylle opp sin OPL/F. De har en nedgang i årsverksforbruket på 3.36 %. Det kom videre frem at organisasjonene er bekymret for lønnsutviklingen i Sjøforsvaret kontra de andre forsvarsgrenene med tanke på å beholde personellet.

Revidering av Forsvarets boligdirektiv

Forsvarets boligjeneste har iverksatt revidering av Forsvarets boligdirektiv. Arbeidsgiver skal sammen med tjenestemannsorganisasjonene se på sammenhengen mellom boligdirektivet, Fedsregulativet og øvrige politikk i Forsvarets militære organisasjon. Det er hevet over tvil at Forsvaret står foran nye utfordringer på boligfronten ved innføring av avdelingsbefalsordningen. Tidligere var en stor del av kontraktsbefelet henvist til befalsmessene. Med kontrakter opp mot 15 år, er det naturlig at etterspørselen etter bolig vil øke dramatisk.

Forsvarssjefens virksomhetsplan R&T nr 10

Møtene med arbeidsgiver er konstruktive og vi har en følelse av at vi blir informert om de sakene som påvirker FSJens virksomhetsplan for 2006. Følgende forhold nevnes:

Vil vi få en ny generalinspektør?

Program Fokus, skal i samarbeid med FD fremme en anbefaling om etablering av en Generalinspektør/Chief information officer i

FMO. Det er en arbeidsgruppe bestående av personell fra FLO, FOHK, FK KKS og FST som utreder arbeidsoppgaver, organisasjonsskisse og stab. Arbeidsgruppen skal avgis sin innstilling 15. november.

Omstillingsregnskapet

Årsverksforbruk pr august 2006 er 15340 ÅV, rammen i FSJens virksomhetsplan er 15379, dvs si vi har en rest oppbemanning i 2006 på 39 ÅV. I perioden juli-august hadde vi en total økning på 213 ÅV, størst hadde GIH med 184 ÅV, størst nedgang hadde GIL med 53 ÅV og FLO med 14 ÅV. Rest netto nedtrekk for å nå målet i 2008 er på 340 ÅV.

FLO rapporterer at de vil ligge ca 250 over den årsverksramme som er gitt for 2006, men totalt sett ligger FMO innenfor rammen gitt av FD. Det er meldt om rekrutteringsproblemer ift å rekruttere kvalifisert personell. Dersom kapitteleierne ikke når fastsatte rammer vil Forsvaret være underbemannet ift de oppgaver som skal løses.

Det er iverksatt språkundervisning i albansk for å dekke behovet. Undervisningen gjennomføres i regi av FSES. Vedlikeholdsvirksomheten i FLO.

Organisasjonene meldte at de er kritisk til den stramme tidsrammen som er satt, sett opp mot iverksetting av effektiviserings tiltak som resultat av fase 2.

Pr august utgjør kvinneandelen på militær side 6.92 % totalt i FMO er kvinneandelen 14.02 %.

BFO har tilskrevet FD vedrørende arbeidsledighetsstrygd

På sentralt familieforumsmøte 27 sept fikk vi mange gode orienteringer, se annen artikkel i bladet. Forsvarsministeren sa Forsvaret skulle ha en tidsriktig og framtidsrettet familie-politikk. Det er hevet over tvil at denne ministeren har en helt annen innstilling til personellet ve og vell enn den forrige ministeren. BFO stilte spørsmål om ministeren ville følge opp det faktum at tjenestemannens ektefelle/samboer prinsipielt skal godkjennes som lokalt arbeidssøkende når vedkommende flytter med tjenestemannen til nytt tjenestested.

Bakgrunnen for spørsmålet er at Odelstinget endret loven i 2001, en endring som medførte at ektefellen/samboer må vente 8 uker før man får arbeidsledighetsstrygd. En endring her, vil være et betydelig bidrag til Forsvarets familiepolitikk.

BFO sendte offisielt brev til Forsvarsdepartementet 28. september om ovenstående.

Bestemmelser om bruk av statlige virkemidler i Forsvaret

31. august ga FST/PØS ut bestemmelser om statlige virkemidler i Forsvarets militære organisasjon. De statlige virkemidlene som kan nyttes er:

- Boliglån på kr 1 250 000.- etter bestemmelser gitt av FAD, i tillegg kr 750 000.- i Statens Pensjonskasse.
- Dekning av økte telefonutgifter i inntil 2 år ved flytting eller pending
- Sluttvederlag. En månedslønn for hvert faktiske tjenesteår, dog ikke lavere enn 6 mnd og ikke over 24 måneders lønn.
- Kompetanseutvikling i inntil 3 år om arbeidsgiver anser dette som nødvendig for at den ansatte skal kunne fortsette i virksomheten eller i staten

Bestemmelsene er i sin helhet lagt ut på BFOs hjemmesider under lov- og avtaler – personellforvaltning.

 Ragnar.dahl@bfo.no

UTENLANDSBEORDRING? VURDERER DU Å KJØPE BIL PÅ EXPORT?

*Gj.sn.forbruk 7,6 l/100km. CO₂-utslipp 201 g/km.

*Gj.sn.forbruk 8,2 l/100km. CO₂-utslipp 217 g/km.

VOLVO CAR INTERNATIONAL CUSTOMERS SALES

er en internasjonal salgsorganisasjon som selger biler til diplomater og militære som er på flyttefot. Prisene er meget gunstige da bilene leveres rett fra fabrikk i Gøteborg. Vi har også mulighet til å levere biler i de fleste hovedsteder i Europa og USA. Bilene kan spesialtilpasses til de markeder de skal brukes/sluttbrukes.

ONE WORLD, ONE MARKET
VOLVO

VOLVO XC90

Pris fra EUR 31.340 (D5 185 hk, man.*)

XC90 2.5T - 210 HK
XC90 D5 - 185 HK
XC90 3.2 - 238 HK
XC90 V8 - 315 HK

VOLVO XC70

Pris fra EUR 28 400 (D5 185 hk, man.*)

2.5T AWD - 210 HK
2.4 D5 AWD - 185 HK

Velkommen til en informativ samtale med
Jon Bergersen, Tax-Free Sales tlf 22 88 26 05, mobil 901 35 280, fax 22 64 55 17
e-mail: jon.bergersen@bilial.no

bilial
www.bilial.no

Ny leder for KAFO på Krigsskolen

Rune G Wollestad ble på årsmøtet for KAFO KS den 25. september enstemmig valgt til ny leder. Med seg i styret får han Tomas Bakke (gjenvalg), Christian K Huse, Semming G Rusten (gjenvalg), Anders Strangstad og Jørgen Tellefsen. Den nyvalgte lederen uttalte etter valget

at han vil satse på å få øket kadettene medbestemmelse på Krigsskolen, og det i samarbeid med BFO lokalforening Linderud og HTV BFO KS.

Etter årsmøtet ble det gjennomført medlemsmøte. Leder KAFO landsstyre Håvard Johansen og OTV BFO Pål Sævik orienterte om aktuelle saker. Årets KAFO-konferanse, som skal gjennomføres fra 27 - 29. oktober ble viet spesiell oppmerksomhet. Konferansen finner sted på Thon Hotel Arena, Lillestrøm. Egen informasjon om denne kommer de nærmeste dager.

Pål Sævik

Områdetillitsvalgt

Befalets Fellesorganisasjon region Viken

Vi har fått berettiget strekk fra våre venner i mørkeblått, for feil benevnelse av avbildet fartøy. Ved en inkurie sto det minelegger, men det er selvfølgelig et av Marinens minejaktfartøy.

RED

BFO hilser sentralt Familieforum velkommen!

"Dette er noe vi har ønsket oss, og jobbet for, lenge" sier Didrik Coucheron i en kommentar til Offisersbladet.

På et informasjonsmøte i Forsvarsstaben (FST), hvor blant annet forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen var til stede, redegjorde direktør Johan Wroldsen, og senior stabsoffiser oberstløytnant Grete Moe Evensen i FST, om status etter at Familiedirektivet ble innført 1. januar i år. Hovedmålet med møtet var å lansere et sentralt familieforum. Dette skal være det høyeste koordinerende organ i Forsvarets Militære organisasjon i forhold til å følge opp familiedirektivet. Tiltak man ser for seg på kort sikt er at hoveddisponeringsrunden framskyndes, det legges opp til kortere periode i internasjonal tjeneste, 80 familiekoordinatorer skal skoleses så fort som råd er, og egne samlivsrådgivere skal utdannes for å gjøre Forsvaret til en mer familievennlig arbeidsplass.

"Jeg håper at det nye forumet legger opp til en tett kontakt med de ansattes representanter" sier Coucheron. "Et hvert tiltak for å bedre familiens kår må kanskje følges opp med justeringer i Særavtalen slik at vi oppnår ønsket effekt. Blant annet ser vi i dag en tendens til at lokale ledere legger opp tjenesten på en slik måte at partenes intensjoner om familievennlighet, og psykososialt virkemiddel, mister effekt".

Meget misfornøyd

BFO er meget misfornøyd med at faren for skilsmisse ved beordring til intops viser seg å være dobbelt så stor som i resten av

samfunnet. BFOs øverste tillitsvalgte er ikke i tvil om at den økte deltakelsen i intops med tilhørende beordringsplikt, på toppen av den kraftige nedbemanningen i Forsvaret, har økt arbeidsbyrden på dem som er igjen og skapt et skrikende behov for en bedre familiepolitikk. Direktør Johan Wroldsen i FST er heller ikke fornøyd og slår fast at Forsvaret skal bli konkurransedyktig på familiepolitikk. Han sier at hele forsvarsledelsen står bak satsingen og er enige i at Forsvaret må ha en god familiepolitikk for å få rekruttert nok folk til Forsvaret. Oberstløytnant Grete Moe Eriksen uttrykker et håp om det nye sentrale familieforumet vil sette ekstra fart på implementeringen av familiepolitikken, og at man skal fortsette med å lage et mer familievennlig forsvar.

Oberstløytnanten forteller at ett virkemiddel er samlivskurs! "Disse samlivskursene handler om å få til en bedre kommunikasjon og kan selvsagt ikke hjelpe med andre problemer", understreker hun.

Rapporten som ble lagt fram i dag sier at de største belastninger på forsvarsfamilier er at befalet er borte fra hjemmet, inkludert at partner er mye alene med ansvar for barn, samt uforutsigbarhet på lang sikt. Belastningen er mindre i familier der kvinner er befal, og det framkommer også at kvinnelige befal trives bedre under deployering enn mannlige befal.

Av Jimmy Bjerkansmo

Tilbake til skolebenken

Onsdag 23. august var det klart for at organisasjonene kunne møte nye og gamle kadetter på Sjøkrigsskolen.

De nye kadettene har benyttet de to første ukene til å bli bedre kjent med hverandre gjennom øvelse Bjørn West, og nå venter en periode med vanlig undervisning før de setter seil på KNM Statsraad Lehmkuhl. Før kadettene kan gå om bord på "Statsraaden" er det viktig å få i gang arbeidet i det lokale KAFO-styret. Etter en vellykket formiddag med en godt besøkt stand utenfor messa var kvelden satt av til å informere om det viktige arbeidet som KAFO gjør som BFOs kadettpolitisk organ. Selv om BFO er partipolitisk uavhengig, så er ikke BFO upolitisk!

Hele 35 kadetter hadde funnet veien til Valhall på en usedvanlig flott sensommerkveld. Etter en halv times informasjon fra KAFO-lokallagsleder ved SKSK, Per Hillesøy Kallevåg, og KAFO-leder Håvard Johansen, var det klart for trekning av det store "Back to school-lotteriet" før pizzaen kom på bordet. Markeds- og rekrutteringsansvarlig i BFO, Lars Kristian Danielsen, hadde også tatt turen til Bergen for å møte de nye kadettene og presentere seg og litt av det BFO tilbyr av forsikringer og medlemsfordeler. Ikke mye tid ble viet til dette, det viktigste er å vite hvor de finner dette, og hvem de skal spørre når de lurar på noe.

Kveldens hovedfokus var kadettpolitisk arbeid, og de fremmøtte satte tydelig pris

KAFO-leder Håvard Johansen informerte om arbeidet KAFO gjør for BFO innenfor kadettpolitiske områder.

på å snakke om dette over en pizzabitt og et glass eller to med godt drikke til. Mange av kadettene var også heldige med loddtrekingen, så neste BFO-opplevelse blir nok en tur på kino eller i Olden Relax-avdelingen på Vannkanten...

*Av OK Rolf J. Ledal,
OTV Vestlandet*

Svært godt oppmøte på kveldens møte bidro til god stemning. Hele 35 var samlet i Valhalls skinnsalonger.

Innplassering i Fønix 2 er ferdig

I uke 40 ble det gjennomført sentral behandling av personelløpet i forbindelse med omorganiseringen av

Luftforsvaret. Partene har drøftet innplassering av personell i fase 3, passende stilling, samt gjenstående saker fra de lokale drøftingene av fase 1 og 2 iht Forsvarets personellhåndbok, (FPH) del B. Prosessen har vært tidkrevende og tatt lengre tid enn forventet. Dette skyldes blant annet at Luftforsvaret i den senere tid ikke har fått anledning til å lyse ut det antall stillinger som det har vært behov for, blant annet i påvente av omorganiseringen.

Dette har medført utstrakt bruk av midlertidighet i organisasjonen, noe som har vanskeliggjort arbeidet. Kjørereglene for personelløpene er utarbeidet med utgangspunkt i fast eierskap til stilling, noe ovennevnte forhold ikke gir for store deler av Luftforsvarets organisasjon. På tross av enkelte forhold som har dukket opp underveis, der avklaringer mellom partene har vært nødvendig, samt tidsfrister som resulterer i dårlige forberedelser, har man gjennom godt arbeid lokalt og ditto samarbeid mellom partene sentralt, nådd et resultat der den enkeltes rettighet er godt ivaretatt. BFO mener dette gir et godt utgangspunkt for personellet når ny organisasjon implementeres 1 nov 2006. Det er steder der man kun har funnet midlertidige løsninger for personellet, men mange av disse vil få muligheten til fast stilling ved å fremsende villighet i søknadsrunde 1/07.

*Rune Rudberg
Forhandlingsleder BFO*

- styrke**
- uavhengighet**
- samarbeid**

UN Staff Officers Course med BFO deltagelse

Sverige (SWEDINT) arrangerte UN Staff officers course (UNSOC) de tre første ukene i mai.

Fra Norge deltok fire offiserer, tre av disse var BFO medlemmer. To av disse er gamle kjenninger som tillitsvalgte, bl a som OTVer. Kurset er "absolutt" å anbefale, ikke minst faglig men også sosialt. Deltagerne får lære mye om FN og stabsarbeid, med en avsluttende Command Post Exercise (CPX) hvor undertegnede hadde æren av å besette rollen som COS (Chief of staff). Min tidligere OTV kollega, orlogskaptein Gunnar Eide, fikk posisjon som Chief LOG og de to andre norske, oberstløytnant Gerhard Larsen og major Kristian Koen, fikk også

meget interessante posisjoner.

Sosialt var som nevnt kurset også meget profesjonelt lagt opp med Students dinner hvor de nordiske studentene hadde ansvaret, weekend utflykt til Visby (Gotland) og Stockholm i tillegg til tradisjonell velkomst- og avslutningsmiddag. Vi benyttet også muligheten til løping, basket, fotball og innebandy. Kurset ble arrangert på samme tid som UNCIVSOC (sivile fra politiske og humanitære organisasjoner) og UNPCC (senior politioffiserer). Dette gav en svært god synergieffekt, og forståelse for andres arbeid i FN-oppgaver. For ytterligere informasjon anbefales: <http://www.livgardet.mil.se/>

*Regionstyreleder BFO/Region Vest
Kommandørkaptein
Stein Flom Jacobsen*

YS fortsetter å vokse

I løpet av første halvår 2006 ble 2500 flere arbeidstakere medlem i et YS-forbund. Dermed fortsetter

medlemsveksten fra annet halvår i fjor, i løpet av ett år har YS vokst med 4 200 medlemmer: Brutto medlemstall per 1. juli 2006 er nå 204 457 fordelt på 23 forbund.

Også tallet på yrkesaktive medlemmer viser tilsvarende stigning i perioden. Ett bidrag til medlemsveksten er Norske Meierifolks Landsforening som kom inn i YS 1. juli.

- Det er hyggelig å registrere at den jevne veksten vi har hatt de siste årene fortsetter, sier YS-leder Randi G. Bjørgen: - Det er en positiv medlemsutvikling i alle YS fem sektorer. Det betyr at YS-forbundene driver et godt og målrettet rekrutteringsarbeid, men også at de er villige til å stå på barrikadene når det er til medlemmenes beste, fastslår YS-lederen.

- Sist, men ikke minst, bidrar det tallrike korpset av tillitsvalgte til den totale veksten, her finnes det mange dyktige mennesker. Hver dag viser de arbeidstakerne verdien av det faglige arbeidet som foregår, både i regi av forbundene og gjennom hovedorganisasjonen. Dermed velger stadig flere norske arbeidstakere å organisere seg, fastslår YS-leder Randi G. Bjørgen.

Trudvang Rena Hotell

Renas mest sentrale overnattingssted ligger midt i sentrum. Herfra har du gangavstand til alt av spisesteder og servicetilbud.

Trudvang Rena hotell as

Postboks 84, 2451 Rena

Tlf.: 62 44 03 00

Fax.: 62 44 00 73

Dir.booking tlf.: 62 44 03 00

Dir.booking fax.: 62 44 00 73

Pizzakveld på KNM Christian Radich

Etter å ha stiftet bekjentskap med Nordsjøens innvirkning på magen under seilas med en seilskute som er gammel nok til å være oldemoren til de fleste om bord, var det klart for en stille helg på Haakonvern for befalelevne om bord på KNM Christian Radich.

Livet om bord på en seilskute byr på mange nye inntrykk for befalelevne, og muligheten til å stikke en snartur på byen eller i kantina er ikke den samme for de i blått som den er for kollegene i grønt og lyseblått. Etter at det ble sendt noen tekstmeldinger mellom undertegnede og befalelevnes kontaktperson om bord, ble det klart at savnet etter en pizzabit var påtagelig, og en aldri så liten pizza-aften i regi av BFO ville utvilsomt bli sett på som en sosial opptur. Fredagskvelden ble derfor innledet med at BFO spanderte pizza og brus på alle om bord, og fortsatte med en kjapp runde med quiz som utfordret både kunnskap og fantasi. Før turen ble lagt opp fra banjer og på land eller på vakt, hadde alle som ville bryne hjernen sin fått mulighet til å vinne premier av mange slag.

Siden Bergen viste seg fra sin beste side denne fredagskvelden, var det mange som benyttet anledningen til å stifte nærmere bekjentskap med det som kanskje skal bli deres hjemsted i et fremtidig karriereløp i Sjøforsvaret. Med seg på toktet videre har befalelevne en skattekiste med snop og litt underholdningsartikler for bruk på rolige kvelder (hvis slike fins om bord på KNM Christian Radich, da...).

Av Rolf J. Ledal,
OTV Vestlandet

Uvant kost på forre banjer, BFO spanderte pizza og brus på samtlige om bord på KNM Christian Radich etter to utfordrende uker på havet.

Fakta om KNM Christian Radich:

Døpt etter Christian Radich, rittmester, trelasthandler og skipsreder i Kristiania og en stor skoleskipsentusiast. Skoleskipet er eid av en stiftelse og leies av Befalsskolen for Sjøforsvaret som plattform for fellesdelen av GBU i Sjøforsvaret.

Bygget: 1936 -1937

Seilareal: 1360,0 m²

Høyde over vannet: 37,70 meter

Største lengde: 73 meter

Deplasement: 1050 tonn

Fart med maskin: 12 knop

Bysekapasitet: 9 offiserer, 8 i mannskap, 88 elever.

Når BSS heiser kommando forsterkes skipets besetning med nærmere 20 befal fra BSS.

Fakta om GBU i Sjøforsvaret:

Befalsutdanningen tilbys innenfor følgende linjer:

- Befalskurs Marine (BKMA)
- Kystvaktlinjen
- Læringsbefal – serviceelektroniker
- Utskrevet befalskurs KNM Harald Hårfagre (UBHH)

Fellesutdanning for alle linjer:

tre måneders befalskurs om bord på KNM Christian Radich, hvor hovedfokus er lederskap, selv-innsikt og personlig utvikling. Ved å gjennomføre utdanningen om bord på en seilskute, tilføres elevene stor innsikt i seg selv og deres kolleger gjennom 24-timerssamfunnets sterke krav til lagarbeid og mangel på privatliv. Nærmere 2000 timer tilbringes om bord på seilskuten under toktet som dels går i Nordsjøen og langs norskekysten, og dels til sydlige breddegrader.

Etter fellesdelen fortsetter utdannelsen ved forskjellige steder og elevene på BKMA returnerer til sine tjenestesteder som befal.

Presiseringer og endringer i Særavtalen for internasjonale operasjoner

Partene i særavtalen for internasjonale operasjoner har i møte 29. september 2006 i Forsvarsdepartementets lokaler blitt enige om en del punkter innenfor gjeldende avtaleperiode.

Blant annet følgende:

- Regulativlønn, misjonstillegg og familietillegg tilstås i hele kontrakts- og disponeringsperioden, jfr avtalens punkt 14

- Familietillegg tilstås også enslige tjenestemann med daglig omsorgsansvar for egne barn, jfr avtalens punkt 6
- Opptjening av permisjonsdager økes fra 5 til 7 dager pr tjenestegjørende måned. Avvikling av permisjon går til fradrag av de oppsparte permisjonsdagene i kontingentperioden utenfor AO, jfr avtalens punkt 16. Ovennevnte gjelder fra 1 juli 2006.

Partene er videre enige om å møtes igjen 13 oktober for å starte forhandlinger om blant annet følgende:

- 2.3.3 forhandlinger på de 10 millioner som ble overført fra FMO til særavtalen for internasjonale operasjoner.
- Disponering av et eventuelt underforbruk av familietillegget.

Utvidet BFO-forsikring under INTOPS!

BFO-pakken er utvidet til å dekke dødsfall og arbeidsuførhet som følge av krigshandlinger. Det er ingen begrensninger i hvor lenge du har vært med i forsikringsordningen. BFO-pakken gjelder fra den dagen du melder deg inn - hvis du ikke reserverer deg på innmeldingsblanketten. BFO vil at alle medlemmer som i dag har BFO-pakken og som deltar i internasjonale operasjoner

sender informasjon om dette til post@bfo.no. Meldingen må inneholde følgende informasjon: Grad, navn, avdeling, fra dato til dato og e-post adr.

Nye medlemmer må sende innmeldingsblanketten til enten faks: +47 23100225 eller send med post til: BFO, Pb. 501 Sentrum, 0105 Oslo. Ytterligere informasjon om vilkår vil bli lagt ut på <http://www.bfo.no> fortløpende.

ØUA og VUA under sykdom og permisjoner

Den 22. september ble partene i tvisten om bibehold av ØUA og VUA under sykdom, permisjoner med videre, enige om å fortsette utbetaling av nevnte tillegg til en ny avtale foreligger.

“Nå er jeg glad for at vi ba våre medlemmer om å ta vare på historikken”, sier BFOs forhandlingsleder Jimmy Bjerkansmo, som har jobbet med saken i tre år.

Det er inngått et utenomrettslig forlik mellom BFO, FD/FST og LO/NOF i denne tvisten. Partene er enige om at avtalen ikke legger noen føringer for et framtidig forhandlingsresultat. Partene er enige om at følgende skal legges til grunn for utbetaling av ØUA og VUA etter ATM § 21.1.1 fra 1 oktober 2003, og fram til forholdet eventuelt blir regulert ved inngåelse av ny ATM: “VUA og ØUA, utbetales uavkortet for fravær som omfattes av ATM § 21.1.1, jfr HTA § 11.” Dette gjelder i tilfeller hvor slike tillegg rutinemessig har vært ført opp på arbeidsplanen, eller der hvor det på annen måte er sannsynlig at dette er tillegg som vedkommende ville fått dersom han/hun hadde vært i tjeneste. Arbeidstid godskrives ut den arbeidsplansperiode som var gjeldende når vedkommende ble fraværende, deretter godskrives normal arbeidstid. Den enkelte DIF vil bli orientert nærmere av FST.

I denne saken har BFO og NOF stått sammen, etter at BFO tok initiativ til å fremme saken for arbeidsretten.

 Av Jimmy Bjerkansmo

**Ett yrke
– én organisasjon**

Vellykket BFO-mediakurs

Fra 12. til 14. september arrangerte BFO et innholdsrikt og lærerikt mediakurs på Arena hotell i Lillestrøm. Kurset er primært rettet mot BFOs tillitsvalgte, men også andre kan melde seg på, hvis de selv betaler kursavgift og opphold.

Faglig ekspertise fra sivile og militære medier var innhentet, for å få så stor bredde i kurset som mulig.

Nyhetsreporter i TV 2, Lene Østby innledet kurset med et foredrag om media og samfunnet.

I tillegg til en generell orientering om medias rolle i samfunnet, fikk vi ta del i mange av Lenes erfaringer og historier som nyhetsreporter for TV 2.

Kommunikasjonssjef i Hæren, Oblt Erling Kristiansen orienterte om Forsvarets og Hærens mediaarbeid. Foredraget ga BFO's deltagere mange råd og tips til hvordan man kan utvikle en god mediastrategi. Kommunikasjonsrådgiver, Brede Hertenberg, fulgte etterpå opp med et foredrag om ulike mediastrategier. Blant annet med eksempler fra 11. sept og hvordan globale terrororganisasjoner har utviklet meget sterke mediastrategier. I tillegg fikk deltagerne også her råd og vink om hvordan man best kan utvikle og implementere en mediastrategi.

Leder BFO, Didrik Coucheron, holdt også et foredrag om BFO's rolle i forhold til media.

Marita Wangberg og Trine Jungeling fra Forsvarets Mediesenter(FMS) avsluttet BFO's kurs med mediatrening, blant annet med skrivning av pressemeldinger, utarbeidelse av avisinnlegg, og kamera-trening, der flere av deltagerne fikk prøve seg som intervjuobjekter.

BFO's deltagere var i følge BFOs kompetanseutvikler Lars Omberg, meget godt fornøyd med gjennomføringen og utbyttet av dette kurset. Slike kurs skal vi viderføre sier Omberg til Offisersbladet.

En stor og lydhør forsamling hørte TV2s Lene Østby fortelle om media og samfunnet.

Oblt. Erling Kristiansen og Brede Hertenberg fortalte om mediastrategier.

Det ble øvet på å takle intervju situasjoner.

BFO - NETTBUTIKK

BFO har i samarbeid med Idè AS lansert egen nettbutikk. Hensikten med butikken er først og fremst at du som BFO medlem får anledning til å handle utvalgte produkter til fordelaktige priser. Samtidig skal alle dere som gjør en glimrende vervejobb, på en enklere måte kunne hente ut vervepremiene deres.

Det er også lagt opp slik at BFOs OTVer bestiller sitt profileringsmateriell i butikken.

*"BFO butikken fungerer meget bra!
Jeg prøvde selv å bestille privat
og varene kom etter noen få dager."
- Lars Kristian Danielsen,
Markeds og rekrutteringsansvarlig
i BFO.*

Butikken finner du link til på www.bfo.no

BFO bag på 70 liter, et av flere produkter i BFO butikken. Den tilbys medlemmer av BFO til en meget gunstig pris. En topp kvalitets bag i slitesterkt stoff.

Supertooth II er en handsfree som kan brukes mot alle Bluetooth mobiltelefoner. Supertooth er enkel i bruk og kan festes på bilens solskjerm. I tillegg kan den brukes på kontoret og andre steder. Den har oppladbart batteri og inntil 15 timer taletid og 800 timer standby. BFOs medlemmer kan få Supertooth II til 750 kroner i nettbutikken. Dette er et godt alternativ til integrerte handsfree løsninger som gjerne koster flere tusen kroner.

www.bfo.no

NORDISK JAGERF

på Ørland Hovedflystasjon

HAR ØVET I NORGE MANGE GANGER: Den Sveitsiske detasjementssjefen, major og pilot Wicky Aldo, var svært fornøyd med øvelsen på Ørland Hovedflystasjon.

Svenskene stilte med seks JAS Gripen på Nordic Air Meet. Gripen er en outsider og viser seg å være en utfordrer til F-16 og F-18.

LYØVELSE

*F-18 Hornett, JAS Gripen og F-16 i
skjønn forening på Ørland.*

Sveitsisk F-18 Hornet under landing på Ørland. Sveitserne er svært glad for øvingsmulighetene på Ørland. Det tar nemlig bare 15 minutter å fly over hele Sveits!

De to siste ukene i september var viet Partnership for Peace (PFP) på Ørland, med gjennomføringen av øvelsen Nordic Air Meet 2006. Øvelsen har som formål å skape en felles forståelse for utførelse av fremtidige oppdrag i regi av PFP, og la deltagerlandenes jagerflygere og bakke-mannskap dele sine erfaringer, på et operativt, teknisk og kulturelt nivå.

Tekst & Foto: Einar Holst Clausen

De finske F-18 og de danske F-16 var savnet på årets øvelse, men Sveits deltok med fem F-18 Hornet, Sverige med seks JAS Gripen, og Norge med 10 F-16 fra 331/332 skvadron på Bodø og 338 skvadron på Ørland. Første uken var satt av til planlegging og nattflyging, og siste øvingsuke til taktisk flyging mot og med hverandre. Med øvingsområde Midt-Norge, og meget varierte værforhold, fikk de fleste av pilotene satt sine ferdigheter på prøve. Det ble også foretatt fingerte dropp på mål i Hjerkinnskytefelt.

Offisersbladet snakket med sveitsernes detasjementssjef og pilot, major Wicky Aldo fra SQN 18 "Panthers", som er veteran på Ørland. Han var der allerede i 1998 på sin første nattflygingsøvelse i Norge, og har senere besøkt Ørland på flere Nordic Air Meet. Han var svært fornøyd med den gjensidige nytteeffekten en slik øvelse har, og var fortsatt imponert over Ørland som base og de øvingsmulighetene Ørland har. Han kunne som F-18 pilot fortelle Offisersbladet at Gripen er svært vanskelig få øye på når de kommer inn på avstand for "visual contact". Det er jo et lite jagerfly, sa Wicky Aldo med et smil om munnen. For øvrig så han likheter mellom Sveits, Finland og Sverige, hva angår tilpasning og kunnskap om "NATO-taktikk og operasjonsmåter". Sveitsisk luftforsvar var tidlig ute med å komme seg ut til andre vestlige land for å øve, så kom etter hvert Finland, og nå Sverige. Vi har slitt, og sliter tydeligvis med de samme problemene, sa Aldo.

Jeg fikk også en liten prat med en svensk

Svenske JAS Gripen som taxer ut fra parkerings-plattformen Main Apron. Foto: Kapt Helge Hopen, Ørland hovedflystasjon.

pilot med et usvenske navnet Mark Young, som var på Ørland for første gang. Det svenske detasjementet hadde for øvrig med seg sitt eget mobile innflygningssystem, fordi Gripen versjonen de hadde med seg, ikke var kompatibel til det innflygnings-systemet som Ørland har (Gripen eksportversjon har dette).

Young kommer fra F-17 i Ronneby, og ønsket seg allerede nå flere samøvelser, da dette så langt har vært svært utbytterikt, sa han. Han luftet også tanken på om norsk og svensk luftforsvar i fremtiden, kunne øve litt mer over landegrensene, og bruke hver- andres baser og øvingsfelt. Dette er tanker som vår egen hær har tenkt tidligere, og som det med de informasjonen Offisersbladet sitter inne med, vurderes på øverste hold i Forsvaret og Forsvars- departementet i dag. Gripendetasjementet som deltok på Ørland og Nordic Air Meet, er for øvrig en del av innsatsstyrken til Sverige for internasjonale operasjoner under "PFP-paraplyen".

Før jeg forlot Ørland, møtte jeg også luftvingsjefen på 138 luftving Ørland, brigader Arild Heiestad. Han fortalte om høy aktivitet som vanlig på Ørland, men som med stor innsats fra personellet, og god service fra FLO, går knirkefritt. Det er litt ekstraordinering under Nordic Air Meet, når Nederland på kort varsel kommer med nesten en skvadron F-16 som skal fly nattplygingsøvelse i nesten en måned. Men vi har kapasitet og erfaring nok til å takle det, sa en fornøyd luftvingsjef til en febersjuk redaktør på vei hjem.

«Det er nesten ikke noen vits i å vaske her, slik de trækker ut og inn hele tiden, men det er jo så mange kjekke menn her», sa rengjøringsdamene.

Svenskenes tekniske sjef Kapt Anders Holm, kapt Jarle Hofstad, PoC fra FLO Base Ørland og svenske kapt Bjørn Anderson, de henger på en JAS-39 Gripen. Foto: Kapt Helge Hopen, Ørland hovedflystasjon.

Svenske teknikerne foran et av sine JAS -39 Gripen. Foto: Kapt Helge Hopen, Ørland hovedflystasjon.

Forsvarets Personellservice

**Derfor er så mange BFO-medlemmer
også medlemmer i FP:**

FP gir sine medlemmer:

- Høy rente på innskudd
- Gode lånebetingelser
- Store rabatter på forsikring
- Gratis betalingsoppdrag
- Kredittkort med gode betingelser
- Gebyrfrie tjenester
- Personlig service

**FP kan også tilby nettbank
til sine medlemmer**

For søknad gå inn på våre hjemmesider:
www.fpservice.no

Vil du vite mer om FP-tilbudene?

Besøk våre hjemmesider på www.fpservice.no

Eller kontakt oss på telefon: siv. 2309 2400 mil. 0510 2400 – fax 2309 2499

E-post: fp@fpservice.no Post: Postboks 1493 Vika, 0116 OSLO

– Det lønner seg å være FP- medlem –

Av Einar Holst Clausen

Internasjonale organisasjoner hevder at blindgjengerprosenten er på hele 40%, og at uskyldige sivile nå utsettes for stor fare, når et utall udetonerte granater er spredd over store bebodde områder. Barth Eide sa at man ikke kan akseptere humanitære konsekvenser ved bruk av denne type ammunisjon. Problemene oppstår imidlertid når militære mål ligger i sivile boligområder, der også faren for blindgjengere er betydelig større. Han presiserte at Forsvarets granater med bomblets foreløpig er sperret, inntil nye tester er foretatt. Slike tester/skyting, skal foregå i Hjerkinns skytefelt i slutten av september. Statssekretæren sa videre at det nå er viktig med en grundig faglig vurdering, før man vurderer eventuelle begrensninger eller forbud. Han avsluttet med å si at dette er en sak som engasjerer, og at det bør gjøres det.

Aldri over tre prosent blindgjengere

Forsvaret har i mange år skutt bombletsgranater i skytefeltene, og sier at blindgjengerprosenten aldri har ligget over 2-3%. Kravet man

har satt er maksimum 1% blindgjengere. Dette er en av grunnene til skyteforbudet, som gjelder inntil de nye testene er foretatt, og ny faglig vurdering er tatt. Skulle det gå mot et forbud av denne typen ammunisjon, og derpå følgende destruering av denne ammunisjonstypen, vil artilleriet miste ca 40% av sin totale ammunisjonsbeholdning. Nye granattyper er riktig nok under utvikling, men vil ikke være tilgjengelig før om nærmere 10 år. I følge fagsjefen for artilleri i Hæren, oberst Stein Erik Lauglo, vil en utfasing av bomblet-ammunisjonen, redusere Forsvarets evne til å løse operasjoner innen hele konfliktspekteret, og kunne føre til:

- økt risiko for egne tap
- økt bruk av mindre effektiv ammunisjon
- økt krav til etterforsyning
- redusert evne til strid mot motorisert motstander
- redusert evne til å løse oppdrag

FFI er ansvarlig for testing

Brigader Stener Olstad, stabssjef i Forsvaret logistikkorganisasjon (FLO), orienterte videre om de omfattende testene som skal foretas på Hjerkinns i september. Det skal skytes et betydelig antall granater, for å teste hvor stor blindgjengerprosenten er. Tester i 2005, indikerte nemlig blindgjengerantall som var over den tillatte grense. Det som kan forårsake blindgjengere er at de treffer et mykt underlag slik at

tennstempelet ikke slår inn, det kan videre være feil på detonator eller brannrør. Det er også oppdaget skader på bomblets på grunn av luftdetonasjon, og selvødeleggermekanismer som ikke fungerer. Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI) skal stå for alt det tekniske rundt testene, og det vil bli brukt avansert NATO-godkjent måleutstyr, i tillegg til en rekke mer praktiske tester.

Norsk Folkehjelp er svært kritiske til slik ammunisjon

Officersbladet har snakket med Per Nergaard, som er leder for mineseksjonen i Norsk Folkehjelp. Han har selv nylig vært i Libanon for å vurdere situasjonen, og var opprørt over det han så. Han kunne fortelle at den Israelske hær har skutt store mengder bombletsgranater inn i Libanon, og at flere av bombletsene bar preg av å være gammelt skrot. Han fortalte om rustne brannrør på flere av bombletsene som ikke hadde detonert. I en hage på 15 ganger 15 meter lå det eksempelvis 8 udetonerte bomblets. Per Nergaard synes det er katastrofalt at Israels hær bruker kassabel ammunisjon som skulle vært destruert for mange år siden, men sier at nyere type bombletsgranater som også ble brukt, har mye større blindgjengerprosent i Libanesiske boligområder, og i Libanesiske terreng, enn flate grussletter på Hjerkinns. Dermed er vel Norsk Folkehjelps syn på norske bombletsgranater formidlet.

FAKTA

Bomblets-granaten skytes opp, og ca 3-500 meter over målet, støtes mindre ladninger/bomblets ut, og detonerer deretter på bakken i et område på 110 x 150 meter. En type bomblets (DM 1383), har splint og panserbrytende effekt, og slår gjennom 150 mm panser. Andre typer bomblets har bare splinteffekt. Alle som Forsvaret bruker, har en selvødeleggermekanisme som løses ut 14 sekunder etter armering.

Bombletsgranat DM 642:

Vekt: 46 kg
Rekkevidde: 22,4 km
63 bomblets med selvødelegger

Bombletsgranat DM 662:

Vekt: 46,13 kg
Rekkevidde: 28,5 km
49 bomblets med selvødelegger

ØKT PRESS MOT ART

Forsvarsdepartementet og Forsvaret ønsker full åpenhet om artilleriets bomblets-ammunisjon, samt nye tester av slik ammunisjon, sa Statssekretær Espen Barth Eide under en orientering i Oslo Militære Samfund i september. Økt internasjonalt og nasjonalt politisk press mot bomblets-ammunisjon, ble ytterligere aktualisert etter at Israel skjøt store mengder med tilsvarende granater mot mål i Libanon.

*Statssekretær Espen Barth Eide
fortalte om FDs syn og
policy i saken.*

*Gjennomskåret
bombletsgranat
utstilt i OMS.*

ILLERIETS BOMBLETS

Ballistisk beskyttelse for Norske soldater - Er kun det beste godt nok?

Det er ikke med lite bekymring og overraskelse at jeg nok en gang konstaterer Forsvarets manglende vilje til å åpne for lik konkurranse. Denne gangen det nylig utlyste anbudet på håndvåpenbeskyttende vester i stort antall -5.050 stykker. Forsvaret har satt som et krav at det ballistiske materialet skal være Aramid- Dupont eller Twaron. Dupont er konsernet som har enerett på Kevlar og Twaron er en konkurrent til Dupont, men har i utgangspunktet samme materiale-Fiber løsning. Dette innebærer at et stort konsern som DSM Dyneema BV i Nederland er utelukket fra å delta i konkurransen. CPE som en produsent med mange andre, bruker ballistisk materiale fra DSM Dyneema. Dette materiale (Dyneema), er av svært mange betraktet som langt bedre enn Forsvarets valg. Det er 40 % sterkere enn Aramid og vesten som soldaten skal bære vil få minimum 10 % større dekning mot ulike trusler samt være ca 20/25 % lettere i vekt. Dette på grunn av styrken som ligger i de enkelte fibrer og utnyttelsen av dette for å stoppe blant annet kuler. Materialet er også bedre egnet for fremtidige trusler. En oppnår ca 50 % bedre beskyttelse mot stikkvåpen.

Forsvaret er gjentatte ganger de siste seks årene blitt presentert for Dyneema som materiale i vester. Det var et anbud på vester i Forsvaret i 2003 med nøyaktig samme krav til materiale. Mange andre land velger bort fiber løsninger, og for eksempel det Norske politiet har nå valgt å bruke Dyneema i sine nye vester.

Det jeg reagerer sterkest på, er at Forsvaret i et anbud velger bort andre løsninger som vi og mange andre er overbevist om er bedre enn det valget som er gjort. Disse nye vestene skal være i bruk fra 2007 og kanskje så langt frem som til 2015/ 2016. Etter vår vurdering er Aramid en gammel teknologi, som ikke er riktig valg for fremtidens trusler. Norske soldater skal gå med vester hvor 75/80 % av dekningsområdet gir beskyttelse mot enhåndsvåpen, mens trusselen er tohåndsvåpen samt kraftige bomber med splinter etc.

Det må være lov å stille spørsmål ved det valget Forsvaret her gjør, det er ulike faktorer som burde vurderes:

- Forsvaret har ca 500 soldater i utenlandstjeneste. Trenger man da å kjøpe inn 5.050 vester? Anskaffelse av 1000 nye vester vil dekke det umiddelbare behovet.
- Dersom det skulle være nye behov kan 1.000 nye vester produseres på ca to måneder

Foto: FMS

- Burde det ikke være hvilken beskyttelse som skal oppnås som var det viktige, ikke materiell valg?
- Hva med lovligheten i anbudet når store aktører blir utelatt.
- Norge har ca 50.000 splintvester på lager som enkelt kan oppgraderes til samme eller bedre beskyttelsesnivå som de nye vestene. Det vil koste ca 1/5 av ny pris.
- Velger en riktig beskyttelse sett opp mot den reelle trussel som er i Irak, Afghanistan, Sudan, Libanon og andre konfliktområder?

USA har pr i dag mistet over 2.600 soldater bare i Irak, de aller fleste av disse har brukt samme beskyttelsesnivå som Norge nå skal anskaffe, og som er ment for fremtiden. Utallige har blitt skutt rett gjennom vesten av tohåndsvåpen. Mange er som følge av veibomber, bilbomber etc. drept og lemlestet av kraftige eksplosjoner (hvor splinter går rett gjennom vesten). Omtrent seks % av alle skadede soldater i Irak har måttet amputere armer eller føtter. I henhold til flere kilder i det Amerikanske Forsvaret så kan en gange antall drepte med minst 10 (26.000 soldater) for å komme frem til antall sårede. Også i Afghanistan er mange NATO- soldater drept og såret den senere tid. Dette er virkeligheten i det "moderne" slagfeltet.

Det vurderes i disse dager å sende Norske soldater i Afghanistan til området hvor det har vært, og er daglige kamper. Kan vi regne med at Norske soldater blir skånet, neppe!

Når det Norske Forsvaret da ikke er villig til å åpne for nye og mer moderne løsninger, må man stille seg spørsmålet om hvorfor det er slik? Jeg vil ikke spekulere i de ulike begrunnelsene som ligger til grunn for de valg som her er gjort. Det jeg vet er at det er utrolig vanskelig for enkelte produsenter å få presentere løsninger i forhold til andre. Vårt firma orienterte Forsvaret om en ny løsning som vil stoppe tohåndsvåpen i begynnelsen av april i år, og vi fikk etter lang tid foreslått et møte i august måned. Det nye anbudet ble utlyst i august måned!

For oss er det viktig at det er konkurranse på like vilkår, om Forsvaret til sist likevel skulle falle på Aramid så er det helt greit, hvis alle alternativene hadde blitt vurdert. Om Forsvaret har et umiddelbart behov for mer enn 5.000 vester, det stiller jeg meg uansett meget tvilende til. Forsvaret burde vurdere innkjøp når behovet er der, for å sikre best mulig beskyttelse for den enkelte soldat med den til en hver tid nyeste teknologien på markedet. Selvsagt skal en ha en viss reserve for å kunne møte oppstående trusler og nye hasteoppdrag.

Med vennlig hilsen
Per Sabbasen
C.P.E. Production Oy

Fantastiske Forsvarsdepartementet

Illustrasjonsfoto.

Et av medlemmene i BFO skrev i forrige utgave om "Fantastiske Forsvarsbygg". BFO region Vest vil tilføye "Fantastiske FD" fordi det er statsråden som styrer Forsvarsbygg (FB). Som de fleste er kjent med ligger FB under FD og er ikke en del av Forsvarets militære organisasjon (FMO). Ledelsen i departementet har

aldri tatt på alvor den tilstanden som leieboligene er i. Dette gjelder boliger i hele landet.

Hadde disse boligene vært arbeidsplasser så ville verneombudene hatt plikt til å stenge dem! Heldigvis har nå boligkontoret i Rogaland vist stort mot og stengt av 46 boliger. Det vil si at boligkontoret ikke leier dem ut før feilene er utbedret. Dette er boliger hvor vedlikeholdet har vært forsømt i en årrekke. Stengningen er gjort hovedsakelig pga fuktighet med tilhørende muggsopp. Utførte målinger viser relativ luftfuktighet på 85 % i gjennomsnitt!

Nasjonalt folkehelseinstitutt uttaler at "synlig mugg og mugglukt ikke skal forekomme".

Muggsopp kan som kjent føre til helseplager som f. eks astma. Særlig barn og gravide er utsatt!

Hvem har så ansvaret for dette?

Arbeidsmiljøloven § 4-4 (4) sier: "Innkvartering som arbeidsgiver stiller til rådighet for arbeidstaker skal være forsvarlig utført, innredet og vedlikeholdt".

Husleieloven kapittel 2 sier en god del om Overlevering og krav til husrommet og § 2-10 omtaler Krav på retting av mangel.

Plan og bygningsloven § 89 omhandler Vedlikehold og utbedring hvor det står at "Eier skal sørge for at byggverk og installasjoner som omfattes av denne loven holdes i slik stand at fare eller vesentlig ulempe ikke oppstår for person eller eiendom..". § 89a omhandler Utbedringsprogram og § 91 Riving "Er byggverket kommet i slik stand at det etter kommunens skjønn ikke kan settes i stand uten hovedombygging, jfr. § 87 nr. 2 a, og nybygging eller hovedombygging ikke kan gjennomføres eller ikke blir satt i gang innen en rimelig frist som kommunen setter, kan kommunen kreve at byggverket eller restene av det blir fjernet og tomta ryddet. Byggverk m.v. kan på samme måte kreves fjernet dersom det etter kommunens skjønn er kommet i slik tilstand at det medfører fare eller vesentlig ulempe for person eller eiendom, eller virker sterkt skjemmende, og det ikke er satt i stand innen en fastsatt frist."

Hvem er så eier?

I en e-post bekrefter FB Utleietjenester at det er FB (og dermed indirekte FD). FB leier ut til FLO RSF (boligkontorene), som fremleier til personellet. Avskrivningen som ikke er tallfestet fordi det er en beregning for den enkelte bolig, går direkte tilbake til FD. På spørsmål informerer FB at langt under en tredjedel av husleia går til vedlikehold. I tillegg kommer forvaltning (størrelsen er ca 50 % av det som blir brukt til vedlikehold), løpende drift og utvikling (offentlige krav). Først i 2006 startet FB med årlige tilstandskontroller.

FD har ansvaret for å prioritere hvilke boliger og kvarter som skal bygges og rehabiliteres. Dette betyr at FD i siste innstans har ansvaret for at boligene har tilfredsstillende standard og indirekte for eventuelle helseproblemer som kan relateres til dette problemet.

Nå må "Fantastiske FD" ta tak i problemet og være sitt ansvar bevisst, og få utbedret disse boligene slik at de igjen blir beboelige.

Stein Flom Jacobsen
Regionsstyreleder/BFO Region Vest

Redningstjenesten styrkes i Nord

Det har tatt den rødgrønne regjeringa mindre enn ett år å få på plass døgnkontinuerlig tilstedevakt for helikopterrednings tjenesten i Bodø og på Banak. Dermed blir kravet fra Nord-Norge om lik utrykningstid for redningshelikoptrene i Nord- og Sør-Norge innfridd.

Dette har vært en viktig sak for meg i mitt første år som leder av Justiskomiteen. Det skal være lik utrykningstid enten man bor i Troms eller i Rogaland. Ulik praksis for tilstedevakt ved basene har ført til at helikoptre har brukt lenger tid på å komme seg i lufta nordaførr enn sørpå. Derfor er jeg svært fornøyd med at Stoltenberg-regjeringa har vektlagt dette kravet i statsbudsjettet for 2007. Bondevik-regjeringen på hele perioden på fire år klarte kun å innfri Stortingets pålegg om døgnkontinuerlig tilstedevakt ved en base, på Sola i Rogaland.

Arbeiderpartiet vil ha en redningstjeneste som skaper trygghet for folk som bor spesielt langs vår værharde kyst og andre steder der det er lange avstander. Tidsfaktoren kan være avgjørende for om mennesker overlever eller ikke. Da skal det være likebehandling av folk i nød, uansett hvor vi bor i landet. Den økonomiske satsinga som nå gjøres er med på å øke sikkerheta, og styrker redningsberedskapen i nordområdene. Satsinga er også viktig i forhold til den økende aktiviteten som foregår i Nord-Norge både innen oljeutvinning, fiskerivirksomhet og skipstrafikk.

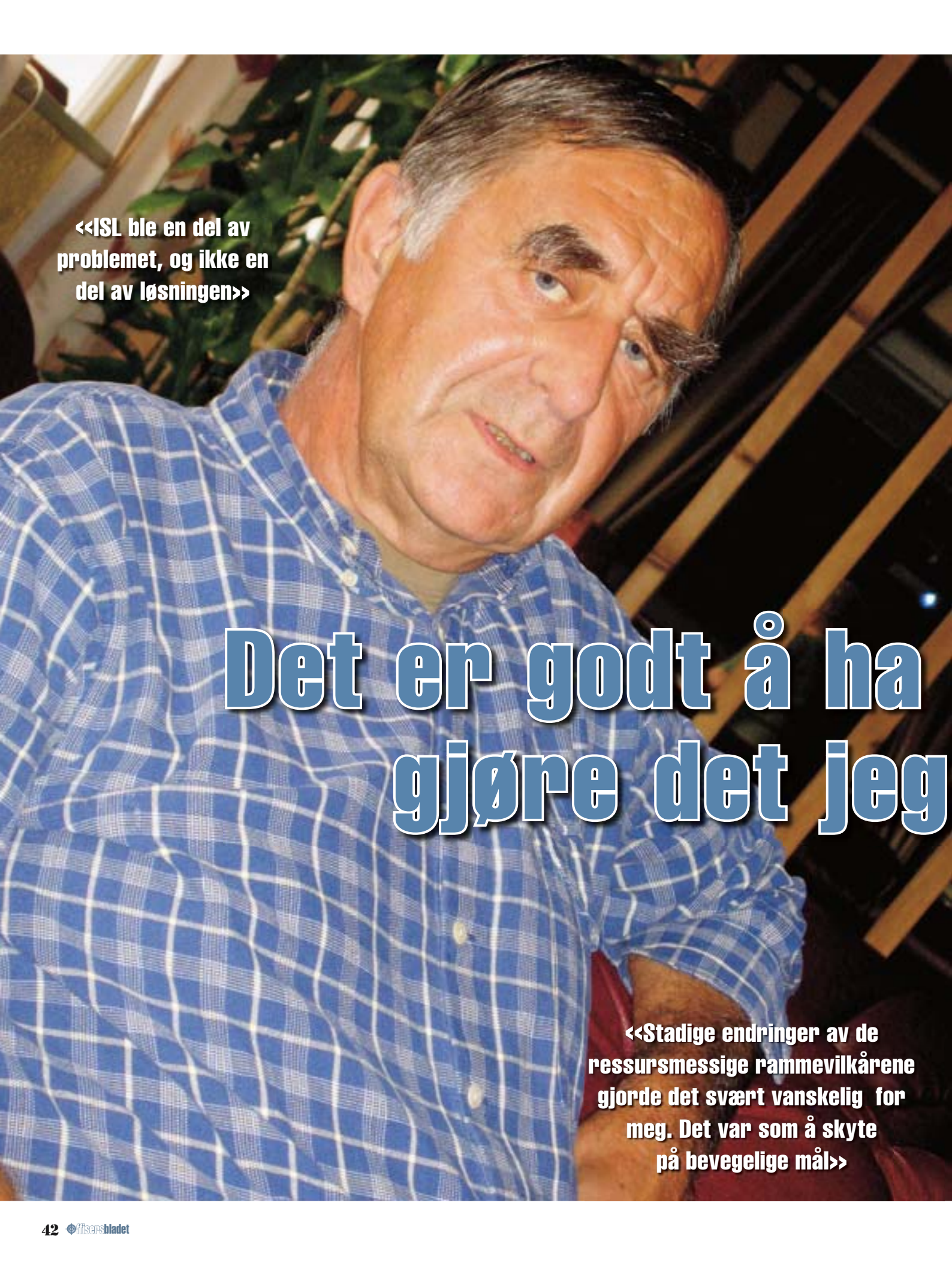
Døgnkontinuerlig tilstedevakt betyr i praksis at de ansatte i helikopterredningstjenesten gis arbeidsforhold som gjør at de raskest mulig kan rykke ut til en ulykke. Besetninga som har vakt må bo inne på basen 24 timer i døgnet, slik at utrykningstida reduseres til et minimum. Ved at regjeringa nå har bevilget ekstra midler til tjenesten, vil kravet til reaksjonstid reduseres fra 60 minutter til 15 minutter ved alarmering – og til helikopteret skal være i luften.

I Nord-Norge ser vi verdien av å ha Forsvaret sine redningshelikoptre med sitt faglig dyktige mannskap, og sterke vilje til å utføre en god jobb, plassert på Banak og i Bodø. Herfra har personellet vært med på å redde liv og hjulpet mennesker i nød i over 30 år. Forsvaret har vært med og skapt trygghet for fiskeri- og skipsfartsnæringen, kyst- og innlandsbefolkningen. Derfor er jeg stolt og glad for at Stoltenberg-regjeringa verdsetter denne type redningsarbeid ved å bevilge midler for helkontinuerlig døgnvakt på basene i Nord-Norge på statsbudsjettet for 2007.

Økt tilstedeværelse og aktivitet i Nordområdene er en viktig del av regjeringens Nordområdestrategi. Som en naturlig følge av dette må også redningsberedskapen i nordområdene styrkes. Når minuttene teller til sjøs eller på land, gir tilstedevakt hos 330-skvadronen i Bodø og Banak oss som bor i nord en tryggere hverdag.

Stortingsrepresentant Anne Marit Bjørnflaten, Ap, leder Justiskomiteen

**<<ISL ble en del av
problemet, og ikke en
del av løsningen>>**

Det er godt å ha gjøre det jeg

**<<Stadige endringer av de
ressursmessige rammevilkårene
gjorde det svært vanskelig for
meg. Det var som å skyte
på bevegelige mål>>**

Det er 1 1/2 år siden general Sigurd Frisvold gikk av som Forsvarssjef, og ble pensjonist på heltid. Avgangen var godt planlagt, men ble pensjonist-tilværelsen som forventet, og er han fortsatt opptatt av forsvarssaken? Offisersbladet møtte den pensjonerte Forsvarssjefen, og har noen av svarene.

Tekst & Foto: Einar Holst Clausen

Frisvold er født og oppvokst i Kristiansund, men bor i dag sammen med sin kone i Heimdal utenfor Trondheim. Han har alltid vernet om sitt privatliv, så vi ble enige om å møtes i messa på Luftkrigsskolen, for en prat om hans relativt ferske pensjonisttilværelse. Presis som vanlig, ankom han i sin sedvanlige rolige stil, med en utstrakt hånd – takk for sist!

Sigurd Frisvold har alltid vært en rolig og sindig person, med en beroligende effekt på dem han snakker med, det er nesten noe "bestefaraktig" ved han. Som Forsvarssjef i den tøffeste omstillingen Forsvaret har vært gjennom, må det ha vært vanskelig å bevare denne roen. Mange ansatte var skuffet over at Frisvold ikke banket i bordet og forsvarte de fagmilitære vurderinger tydeligere i det offentlige rom. Saken er, slik Offisersbladet erfarer det, at Frisvold valgte å ta opp kampen og krangelen innenfor "husets" fire vegger, og ikke i media.

Var overgangen til en pensjonisttilværelse godt planlagt, og ble overgangen stor?

- Den var godt planlagt. Jeg skulle sitte som Forsvarssjef i seks år, og var mentalt forberedt på å gå av når denne perioden var over. Overgangen ble ikke så stor, for jeg har alltid vært nøye med å skille mellom jobb og fritid. Forskjellen er at jeg nå har tid til å gjøre det jeg har lyst til. Jeg har eksempelvis brukt mye tid til oppussing av huset i Heimdal, og til fysisk trening. Jeg er faktisk i bedre form enn på lenge.

Trives du som pensjonert Forsvarssjef, og hva driver du med om dagen?

- Jeg stortrives, og gjør akkurat det jeg har lyst til. Jeg trener mye, har bygd egen hytte, holder noen foredrag, samt at jeg hjelper min svoger med ny hytte. Det er utrolig hvor godt det er med hele dager med fysisk arbeid. Ellers er det selvfølgelig godt å ha bedre tid til kone og familie.

Fra din tid som Forsvarssjef, hva irriterte og skuffet deg mest?

Politikernes kontinuerlige endringer av de ressursmessige rammevilkår til det verre, er et grunnleggende problem. Det blir nesten som å skyte på bevegelige mål, men uten at skytteren har nødvendig bevegelsesfrihet. For Forsvarets personell er dette svært slitsomt, og frustrerende. Jeg var også kraftig irritert over mangel på felles situasjonsforståelse og helhetsforståelse hos enkelte offiserer, og sektorer i Forsvaret. Investeringen i nye fregatter, var jo en strategisk beslutning for at Norge skulle ha en havgående sjømilitær kapasitet. Samtidig var det en forståelse av at det ville

være svært kostbart og krevende å drifte fregattene. Analysene viste videre at vi ikke engang hadde ressurser til å videreføre Hauk-klasse MTB. Å investere i nye Skjold-klasse MTBer ville være en feilinvestering fordi de ikke hadde nødvendig operativ prioritet, hverken til investering eller drift. Denne type politiske avgjørelser bidrar til å forsterke ubalansen i Forsvaret, og er merkbart for Forsvarets aktivitet, ikke minst i Hæren som er blitt for liten.

Hva krevde mest av deg som Forsvarssjef?

- Innføringen av Integrert Strategisk Ledelse (ISL), kom på det mest kritiske tidspunkt i omstillingsprosessen. ISL hadde alt for mye fokus på "makt", herunder å redusere FSJ's styringskraft og innflytelse. Styrken til FSJ, som etatssjef med rådgivingsfunksjon, er hans faglige autoritet. I denne sammenheng er FSJ's evne og mulighet til å utnytte den samlede kompetansen i FMO, i ryddige prosesser, helt avgjørende. Dette styrker samtidig Forsvarets troverdighet som organisasjon.

ISL viste seg ganske snart ikke å fungere spesielt bra. General Pattons utsagn "Plans are nothing – execution is all", er en spissformulering, men framtidige utfordringer krever blant annet økt styringskraft, kortere planprosesser, mer fleksibilitet og delegering framfor sentralisering, byråkratisering og detaljstyring. I en slik sammenheng, er nok ISL langt mer en del av problemet, enn løsningen.

- Det var blant annet å ta vare på personellens interesser oppe i en såpass tøff omstillingsprosess. Det følte jeg som svært krevende, men også givende.

Har du noen andre kommentarer til hva som skjer i Forsvaret i dag?

- Jeg er glad for at oppsigelsesvernet kom tilbake. Dette er i samsvar med min anbefaling i MFU'en. Fjerningen var både faglig unødvendig og urimelig, sett i sammenheng med beordringsplikten til INTOPS. Forsvaret skal være stolt over forbedringene i kvalitet og reaksjonsevne, ikke minst for det som er oppnådd i internasjonale operasjoner. Dette er et resultat av et systematisk og kontinuerlig forbedringsarbeid, som forberedelser til INTOPS er. Vurdering av "worst.case" og minimalisering av risiko er viktig. I en slik sammenheng er det et tilbakeskritt å sende ut soldater til INTOPS, som ikke har fullført en fullverdig førstegangstjeneste. Det er da åpenbart at man legger opp til, og må tåle en debatt om dette.

Det var de siste ord fra en svært opplagt pensjonert Forsvarssjef, før han hastet av gårde for å få med seg kampen mellom Rosenborg og Tromsø.

**tid til å
sjøl vil**

**«Det er et tilbakeskritt
å sende soldater ut i
skarpe internasjonale
operasjoner, før de har
gjennomført en fullverdig
førstegangstjeneste»**

THE NOISE OF FRE

**Tekst: Mette Stoltz-Dahl, presse og
infomedarbeider luftforsvaret
Foto: korporal Simen Grytøyr**

Det var en strålende fornøyd Kjos som besøkte Starfighterens venner på Bodø hovedflystasjon. Timingen kunne ikke vært bedre. Kjos er snart aktuell med en hardbarket spionroman som starter i Murmansk og siden utspiller seg i Bodø på midten av 70-tallet, mens den kalde krigen er på sitt kaldeste.

– De fleste aner ikke hvordan det egentlig var. Vi hadde 525 avskjæringer på ett år og

visste at russerne var lastet med atombomber. Det var ikke bare kaldt, det var iskaldt, forteller en engasjert Kjos.

Gode minner

Han var meget tilfreds med arrangementet Starfigheterens venner hadde stelt i stand. Kjos var med på å stifte foreningen og satt selv i styret. Flyfag ved Bodø videregående skole hadde lånt ut en Starfighter maskin for å hjelpe å simulere miljøet i Beredskapsanlegg øst slik det var på Kjos' tid.

Mye av researchen til spenningsromanen fikk Kjos gratis fra tida som jagerflyger i Bodø (1969-1975).

– Noen av de beste minnene i mitt liv har jeg fra Bodø. Vi var midt oppi det hele og utviklet nære kameratskap på tvers over alle sidelinjene, sier Kjos før han alvorlig legger til: – Det var en råtøff tid å jobbe i, og ikke alle kom tilbake.

God hjelp

Boka ble til på 80-tallet, men først da kona leverte manuset til Tiden forlag ble boklanseringen et faktum. Han understreker at han har fått mye god hjelp både fra forlaget og familien.

– Det blir ikke noe uten damene vet dere, smiler Kjos lurt.

Direktør i Norwegian og tidligere jagerflypilot Bjørn Kjos hadde denne uken sniklansering av sin kommende bok. Naturlig nok fant dette sted på Bodø hovedflystasjon, da det var her historien ble til.

EDOM

Utdrag fra boka:

«Han stirret tilbake på fingeren som fortsatt pekte ned på et flyplassmerke hvor Oskar kunne lese Bodø selv om det var skrevet med russiske bokstaver. Han stirret på den lange, tynne, nesten knoklete hånden til kapteinen som bar preg av nitidig ineffektivitet. De slanke fingrene, nesten feminine, hadde neppe gjort annet enn å bla i papirer. Pressen i jakkeermet var perfekt. Fyren måtte han en overdreven sans for nøyaktighet. Oskar lot øynene gli oppover armen og opp til hodet. Det tynne håret var skilt på venstre side, selvsagt måtte det være slik og ikke på høyre side,

tenkte Oskar. Nikitin fortsatte å snakke, men Oskar hørte ikke etter. Han bare stirret på de smale leppene som beveget seg opp og ned, og av og til presset seg sammen for så mot sin vilje å rulle oppover noen mørke, stygge tenner som overhodet ikke hørte sammen med det forfinete ansiktet. Det var som han var klar over sitt handikap, og forsøkte å konsentrere seg om å skjule tennene med leppene.

- Her, fortsatte Nikitin, og banket liksom med fingeren på kartet for at Oskar skulle ta øynene vekk fra tennene hans. Det lyktes. Oskars øyne falt igjen ned på fingeren.

- Vi mistenker amerikanerne for å ha

plassert flere langtrekkende raketter inne i disse fjellanleggene, fortsatte kapteinen, - de vil enkelt kunne utstyres med atomvåpen. Selv om Norge ikke vil ha atomvåpen stasjonert her, tar det bare et par timer å fly disse inn fra Tyskland eller England. Teknikerne vil kunne klargjøre rakettenes for atomvåpen i løpet av minutter og på denne måten kan NATO-alliansen slå til med helt andre strategiske midler enn de kan i dag.»

En regattastart med de fleste av verdens fullriggere tilstede er et imponerende syn, selv for et profesjonelt mannskap. Fullriggeren Danmark og det polske skoleskipet Dar Mlodziezy fighter side om side i starten.
Foto: Raymond Dalen

CHR

Av Raymond Dalen

- Det handler om å mestre, og å takle store utfordringer. Vår erfaring er at de fleste kommer styrket gjennom slike opplevelser. Det gir selvtillit og "guts", og dette er rekruttering i praksis, sier Clas Jagdum, kaptein på Christian Radich.

Det er begynnelsen av august. Det stolte skoleskipet, som går som befalskole om vinteren, er på sommertokt i Europa med

sivile ungdommer fra hele landet. Og tøft vær til tross, her er det ikke snakk om å gi seg eller snu. For vi seiler regatta – "The Tall Ship's Races" – i knivskarp konkurranse mot verdens samlede flåte av fullriggere. Det er få timer siden vi forlot La Coruña helt nord i Spania. Foran oss har vi mange dagers knallhard seilas før vi skal gå i mål i den engelske kanal, like utenfor Antwerpen i Belgia.

Christian Radich seiler godt, og nå få timer etter start har vi tatt ledelsen blant

de 100 båtene som deltar. I kikkerten kan vi fortsatt se russiske "Mir" og de nederlandske skipene "Eendracht" og "Stad Amsterdam". De er alle raske båter som vil gi oss knallhard konkurranse.

– Måten Christian Radich drives på nå, med kombinasjonen av befalskole om vinteren og seilas med ungdommer og andre interesserte i sommerhalvåret er helt perfekt. Det gir den militære utdannelsen et praktisk tilsnitt som er helt uunnværlig, samtidig som det sikrer at Norge som

På sommertokt med CHRISTIAN RADICH

Det er liten storm i Biscaya. Fullriggeren Christian Radich stamper voldsomt under seil i den stadig grovere sjøen. I sjøsprøyt og hylende vind gjør ungdommene om bord sitt beste for å sette sjøbein og gjøre jobben sin. Noen er allerede så sjøsyke at de har nok med seg selv, mens andre kjemper mot. Det er ille mens det står på, men det er en opplevelse utenom det vanlige og et minne for livet.

sjøfartsnasjon kan ta vare på dette skipet som en del av vår stolte kulturarv. De sivile sommertoktene er også som nevnt en utmerket måte å rekruttere ungdom både til befalsutdannelse og eventuell maritim utdannelse, sier kaptein Jagdum.

Vinden frisker ytterligere på og ligger nå jevnt på 22-24 sekundmeter. På styrbord side kan vi se at "Mir" har problemer, og at bramseilet deres har revnet i den harde vinden. Våre øverste seil, røygl og mers, har vi berget for lengst. Nå er kapteinen

bekymret for storseilet, som har sett sine beste dager og på grensen til å bli litt morkent. Det skal skiftes til vinteren, men nå trenger vi det for resten av regattaen. Han bestemmer seg for å gi opp storseilet.

Å berge seil betyr at mannskapet må klatre opp i riggen og ut på ræene (bommene på tvers av masta) og ta

FAKTA:

Språk-arven fra sjøen

Vi tenker ikke over det til daglig, men når vi kommer om bord i en seilskute blir vi virkelig slått av hvordan det moderne dagligspråket vårt er påvirket av livet om bord og uttrykk fra den maritime verden.

Ta noe så enkelt som uttrykket å "gi opp". Vi vet jo hva det betyr – å gi seg eller å ikke fullføre, men selve ordene "gi opp" sier jo ingenting om det. Men det skriver seg fra å gi ut line for å redusere seilføringen ved å løfte seilduken opp til råbommen og surre den fast. Å gi opp seil er senere overført til det å gi seg generelt. Her er noen flere eksempler:

Uttrykket "å gå på stompene" forbindes med at vi tar ut siste reserve, men det har ikke noe med taustumper å gjøre, som mange tror. Stompseilet er det nest nederste seilet og det siste seilet som tas ned når det er uvær. I storm seiler båten ofte bare på stompene.

Å klare brasene – betyr egentlig å legge brasene (tauverk) klart slik at det løper fritt når båten stagvender, og seilene svinger rundt og fylles med vind fra andre siden.

En rød tråd – skriver seg fra den engelske marinen som hadde vedv inn en rød tråd i alt tauverket sitt for at det ikke skulle bli stjålet.

Mens cat-walk fra først av var en opphøyd gangvei på skipet, der sjøfolk gikk når det sjøet over dekk. Og katten liker jo ikke å bli våt på poten.

>>>

Den danske båtsmannen René Dalsfledt er som hentet ut av pirateventyret. Han er mild men bestemt, og du oppdager fort at han ikke er mora di... Foto: Raymond Dalen

Biscaya lever opp til sitt rykte, og gir mannskapet friske forhold. Særlig når kulingen går over i storm. Foto: Ulf Hansen

Foto: Ulf Hansen

inn seilet med håndmakt. Det er spennende nok når båten ligger stille. I storm med grov sjø og sterk vind er det en utfordring større enn de fleste setter pris på. Men det profesjonelle faste mannskapet om bord tar i et ekstra tak, og snart er storseilet trygt beslått.

Om bord på Christian Radich på denne turen er de fleste av mannskapene ungdom mellom 15 og 25 år. Det er nemlig et av kravene i regattaen The Tall Ship's Races at minst halvparten av mannskapet skal være under 25 år, men det er også mulig for andre å være med. Ikke er det spesielt kostbart heller.

På morgenen løyer det verste uværet, og de neste dagene krysser vi oss opp Biscaya i frisk bris. Om bord går ungdommene vakter med fire timer på og åtte timer av. De lever tett sammen på mannskapsbanjeren, og der skjer alt. Der hviler de, der spiser de og der sover de. De fleste i hengekøyer oppunder dekk, men noen velger benker i stedet. Det er nær militær krav til orden, og det er nok et sjokk for mange.

– Du kan tenke deg. Her får vi 15 – 16 åringer om bord som er vant til at mamma rydder og ordner det meste. Da

blir læringskurven bratt. Båtsmannen her om bord er nok en vennlig mann, men ungdommen oppdager raskt at han ikke er moren deres, sier Jagdum med et smil. Det kan vi skrive under på. Den friske danske båtsmannen er som tatt rett ut av "Pirates of the Caribbean".

Taktikken i regattaen har vært å holde oss godt vest i Biscaya. Der er det sterkeste vind, og den nordlige vinden er meldt å dreie litt mer vestlig etter hvert. Det vil gi oss et perfekt utgangspunkt til å feie inn i den engelske kanal. De fleste båtene har vi bak oss, eller vest for oss. Bare russiske Mir har valgt å gå østover inn i Biscaya - en taktikk vi forkastet fordi vi ikke ønsket å krysse oss ut mot den ventede vestlige vinden for å komme rundt veipunktet litt vest for Brest i Frankrike. Vi følte vi hadde kontrollen.

Men ingenting varer. I hvert fall ikke vinden. Etter å ha drevet viljeløst rundt i vindstilla i et døgn, bestemte regattaledelsen å avslutte regattaen med "finish at sea". Mir lå litt lengre øst enn oss, og nærmere målet. Dermed måtte vi se oss slått av russerne, men en andreplass i det som regnes som et uoffisielt verdensmesterskap for fullriggere er jo ikke å kimse av.

Ungdommene står selv for alle seilmanøvre, og enkelte er overrasket over det de tør etterhvert. Foto: Ulf Hansen

Kaptein Clas Jagdum
Foto: Raymond Dalen

Å klatre i riggen virker skremmende, men det blir fort moro. Det blir etterhvert konkurranse om å få gå opp. Foto: Ingar Holm

Ledig verv i BFO

Områdetillitsvalgte i region Indre Østland

BFO er Norges største tjenestemannsorganisasjon for militært personell. Ca 5000 tjenestegjørende medlemmer, og ca 9000 medlemmer totalt gjør BFO til den nest største i Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund Stat. BFO er partipolitisk uavhengig, og har medlemmer i alle aldre og gradsnivåer. En demokratisk struktur, bygget på lokal tilstedeværelse gjennom mer enn 50 lokalforeninger i 5 regioner, kombinert med en ressurssterk sentral administrasjon.

Som arbeidstakerorganisasjon er BFO opptatt av hva vi oppnår i arbeidet med å ivareta medlemmenes økonomiske og sosiale rettigheter. Det gode fagforeningsarbeidet skal være BFOs kjennetegn. Dette krever at vi arbeider sammen mot samme mål og gjelder også for deg som kan tenke deg å søke stillingen som:

I forbindelse med at områdetillitsvalgt Arild Helgesen tiltrådte stillingen som sekretariatsleder BFO, og at Grethe B Øverby trer tilbake til linjen fra 1 jan 07, utlyses 2 stillinger i vervet som områdetillitsvalgt (OTV) i region Indre Østland. I vervet ønskes initiativrike personer som finner utfordringer innenfor blant annet disse arbeidsområdene:

- drøftinger og forhandlinger med arbeidsgiver
- opplæring og kompetanseheving
- behandling av enkeltsaker
- oppfølging av enkeltmedlemmer
- informasjonsutveksling
- kontakt med media
- rekruttering.

Må krav:

Du er yrkesoffiser/avdelingsbefal og disponerer egen bil.

Ønskelige krav:

Erfaring fra organisasjonsarbeid.

For dette tilbyr vi:

- stabstjeneste i.h.t. tjenesteplanene
- store muligheter for egenutvikling i et meget godt fellesskap
- lønn og tillegg som i nåværende stilling (garantert minstelønn 37/18 + B-50).

På grunn av pågående OU-arbeid, tas det forbehold om endringer i BFOs organisasjon, herunder lokalisering av OTVene. Kontorplassering vil være Rena for en av OTV'ene, plassering av den andre OTVen vil være Sessvollmoen eller Elverum.

Spørsmål om vervet rettes til:

OTV Grethe B Øverby

mil 0502-8543/62 40 85 43, tlf mob 990 96 521

e-post: otv.indre.ostland@bfo.no eller

OTV Per Iver Nordset på tlf mil 0502 2006/ 62 40 20 06

mob 924 17 463, e-post: otv.ostland@bfo.no

Søknad med vedlagt CV og tjenesteuttalelser for de tre siste årene sendes til:

Befalets Fellesorganisasjon

Postboks 501, Sentrum

0105 Oslo

E-post: post@bfo.no

Merk søknaden:

OTV Indre Østland

Søknadsfrist:

1 november 2006

Tiltredelse i.h.t. avtale med leder BFO.

To frimerkeutgivelser

i forbindelse HMKGs 150 års markering 1. november 2006

1. november 1856 regnes som Gardens stiftelsesdag. Da kom det første kompani av norske frivillige gardister til Stockholm for å stå vakt for Kong Oscar I. Siden den gang har Hans Majestet Kongens Garde, H.M.K.G, stått vakt for Norges konge. Garden har hatt en rekke markeringer i hele 2006. Disse frimerkene kommer også ut med førstedagsstempel og i spesielle samlehefter med historiske tilbakeblikk. For samlere er det et "must", men er morsomt minneverdig å ha for flere av oss. Offisersbladet gratulerer denne stolte livavdelingen med dagen og frimerkeutgivelsen!

Kjekt

Logitech Wireless DJ Music System

gir deg musikken fra PC-en og rett inn i stua. Enkel tilkobling, enkel å bruke, til en rimelig penge.

Logitech har en stund hatt løsninger for å få PC-musikken ut av PC'en hjemme, og inn på stereoanlegget i stua. Men til nå har vi vært nødt til å sette oss ned foran PC-en for å finne den sangen man ville høre på.

Nå kommer mye mer brukervennlig system, der man installerer en sender på PC-en og kobler en mottager til stereoanlegget. Det nye er at det følger med en fjernkontroll med stort display og et iPod-lignende skrollehjul som man kan bla i musikkbiblioteket uansett hvor du er i huset. Systemet er i følge Logitech svært enkelt å montere, og det støtter alle lydformater, inkludert internetradio. Systemet er på markedet i slutten av september.

Veiledende pris er 1.999 kr.

Raptor snøspade: flytter snøen effektivt

Den nye snøspaden Mammut Raptor markerer starten på en ny generasjon redningsutstyr for fjellturen. Hendighet, hurtighet og alt i ett stykke er filosofien som ligger bak denne snøspaden i verdensklasse. Raptor er enkel og rask å klargjøre for bruk, selv under ekstreme forhold, og flytter snøen svært effektivt. D-grepet på bladet, som er patentanmeldt, er nøkkelen til effektiviteten – kraftig og tidsbesparende. Det mest unike ved den nye snøspaden Raptor er D-grepet på bladet. Grepet er plassert i ergonomisk riktig avstand fra håndtaket på toppen av skaftet.

Svært kompakt sammenskjøvet og med automatisk uttrekksmekanisme.

I ekstreme situasjoner, som for eksempel ved et snøskred, kan selv enkle oppgaver som å montere spadebladet på skaftet være en utfordring. Spaden er designet i ett stykke og trekkes ut automatisk. Det rektangulære aluminiumsskaftet med avrundede kanter glir ut av bladet og låser seg i arbeidsposisjon. Den smarte låsemekanismen består av et konisk spor i bladet som styrer låseknappen nøyaktig. Skaftet har selvsagt en ekstra forlenger.

Veil. pris kr. 799,-.

For ytterligere informasjon:
www.mammut.ch
eller Ajungilak AS på tlf.: 23 14 37 00

PULSE Barryvox®

Spar tid – spar liv

Mammut har utviklet et nytt, revolusjonerende LVS-apparat som hjelper deg å spare tid og dermed redde liv når du leter etter rasofre: PULSE Barryvox® er enkel å betjene, lokaliserer raskt og effektivt og gir deg god oversikt i situasjoner der det er flere rasofre.

Klare anvisninger

Den nye PULSE Barryvox® med tydelig display er enkel og lettfattelig i bruk: Navigeringen er logisk, og tastene kan betjenes med hansker på. Et konsept som gjør at du handler intuitivt riktig, selv i stressituasjoner.

Rask og nøyaktig lokalisering

PULSE Barryvox® er det første søkeapparatet for ras med 360° retningsindikator. Navigasjonspilen fører deg på riktig vei mot rasofrene. Og med tre antenner garanteres en nøyaktig lokalisering også nær ofrene og ved dyptliggende rasofre.

Avgjørende tidsfaktor

Ved hjelp av ny teknologi skilles signalene fra rasofrenes sendere fra hverandre og tilordnes de ulike kildene. Dette gir deg raskt oversikt over situasjonen og gjør det enklere å finne ofrene når flere er tatt av raset. Dessuten har PULSE Barryvox® som første LVS-apparat akselerasjonsføler som registrerer livstegn fra rasofrene. Mer informasjon finner du på: www.mammut.ch/barryvox

Veil.pris: 3.999,-

MTB-

Kypros og til kysten av Libanon har MTB-ene ca fire timers gangtid før de er i operasjonsområdet, og den fremskutte logistikken har bedre vilkår enn i Libanon. For å gi besetningene et pusterom, er det lagt opp til en turnustjeneste hvor seks besetninger deler på å drifte de fire fartøyene. Dette vil gi en etterlenget friperiode for besetningene som ikke er dimensjonert for døgntkontinuerlige operasjoner over tid.

Før besetningene pakket siste rest av personlige effekter som skal være med, hadde Forsvarsministeren og Forsvarssjefen lagt turen innom Haakonvern. -Det er naturlig å være spent, men dere har ingen grunn til å være nervøse, var et av budskapene fra Forsvarssjefen til de oppstilte mannskapene på kaia. Forsvarsministeren som lot seg overraske over hvor trangt det var ombord forsikret om at det var bred politisk støtte for oppdraget, og lovte at hun skulle komme på besøk i januar for å se hvordan de har det.

Blant besetningene hersker en positiv stemning, og blant svarene som Forsvarsministeren fikk på sine spørsmål, var det mange som svarte at de følte seg godt forberedt. BFO håper i likhet med Forsvarsministeren at MTB-enes innsats vil bidra til varig fred i området, og ønsker god seilas og lykke til med et eventuelt oppdrag langs kysten av Libanon.

Av Rolf Ledal OTV/BFO Vest

Etter at øvelsen er ferdig, er det mye som taler for at 22. MTB-skvadron fortsetter videre inn i Middelhavet for å seile under FNskommando langs kysten av Libanon for å bidra til å sikre fred og stabilitet i et område som ikke akkurat er kjent for dette. Sammen med fartøyer fra flere nasjoner, deriblant Tyskland som skal lede flåtestyrken, skal norske MTB-er drive overvåkning av nære havområder for å forhindre sjøveis smugling av krigsmateriell som kan bidra til at konflikten blusser opp igjen.

De fire MTB-ene som skal delta i øvelsen

og en eventuell etterfølgende operasjon ble sendt med Concock V for to uker siden. Med seg på laget har MTB-ene det norske logistikkfartøyet KNM Valkyrien som seilte allerede for over en uke siden, for å rekke fram i tide. Etter friskt vær i Biscaya hvor KNM Valkyriens kraftige baugparti fikk kjørt seg, er det nå klart for etablering av en fremskutt logistikkbase. Med nye logistikkfartøy vil det i fremtiden bli mindre behov for landbasert logikk, men denne gangen er altså MTB-ene baseavhengige som tidligere tiders konsept legger frem til.

Hvis og når et endelig klarsignal til deltagelse i FNs fredsbevarende styrker kommer, skal MTB-ene og Logistikkvåpenet flytte basen til Limassol på Kypros. Fra

Pip over: Anført av skvadronssjef Narve Nordanger fikk Forsvarsministeren og Forsvarssjefen en omvisning om bord på en Super-Hauk.

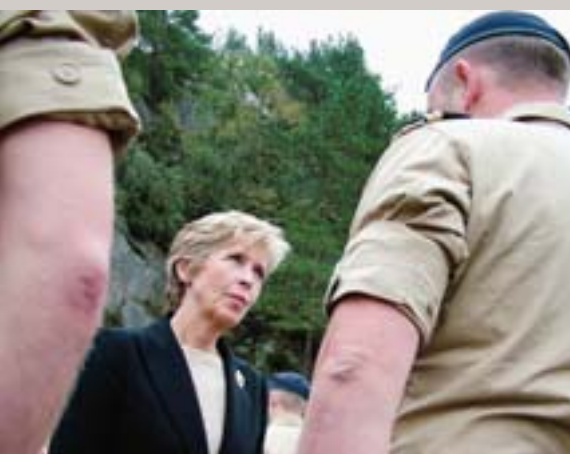

ER til Middelhavet

Onsdag 26. september satte mannskapene seg på flyet for å reise ned til Middelhavet og "Brilliant Midas". "Brilliant Midas" er sertifiseringsøvelsen for NRF 8, og skal foregå utenfor kysten av Toulon i begynnelsen av oktober.

Til tross for et noe tilkneppet kroppsspråk gikk praten lett mellom Forsvarssjefen og menige besetningsmedlemmer på kaia.

Forsvarsminister Anne-Grethe Strøm-Erichsen tok seg god tid til å snakke med besetningene under inspeksjonen.

VINTERSKOLEN PÅ TERNING

Skyte og Vinterskolen og våpenskolene(SVI) på Terningmoen, ble nedlagt i mai 2004. Men våre allierte offiserers behov for læring og øving under skikkelige vinterforhold, ledet og instruert av dyktige og erfarne norske offiserer, ble ikke mindre av den grunn. Etter et visst press fra NATO, påtok Forsvaret seg i august 2005(ledet fra FOHK på Jåtta), på nytt å ha NATOs opplærings- og kompetansesenter for vintertjeneste/operasjoner. Vinterskolen, eller det som nå heter Forsvarets Vinterskole, er en stor del av dette, og dermed var avdelingen gjenopplivet.

Av Einar Holst Clausen

Den historiske Skyte og Vinterskolen(SVI), ble opprettet i 1923 som et nasjonalt og internasjonalt senter for blant annet vinterkompetanse. Titusenvis av norske og utenlandske befalingsmenn og kvinner, har opp gjennom årene lært seg vintertjeneste på Terningmoen. Tyske offiserer som eksempelvis gikk på vinterkurs i slutten 30-årene, fikk nytte av sin lærdom da de "besøkte" Norge i 1940-45, men også franske offiserer og tidligere elever, visste hva de gikk til når de deltok under kampene i Narvik, under tøffe vinterforhold. Å samle fagkompetanse på ett sted, har alltid vist seg å gi stort utbytte for kurselevene, også for videreutviklingen innen fagfeltet. Det er derfor gledelig at Vinterskolen er tilbake igjen, men et tankekors at Forsvaret har kvittet seg med fagskoler i de andre våpengrenene.

Mye planlegging

Offisersbladet møtte sjefen for Forsvarets Vinterskole på Terningmoen, oberstløytnant Harald Østby. I de gode gamle lokalene på Terningmoen, satt sjefen midt i planleggingen av flere allierte kurs til vinteren. Det er ikke tilfeldig at Østby fikk jobben med å bygge opp igjen Vinterskolen, for han har mange års erfaring fra det tidligere SVI. Han kunne fortelle om oppstarten i august 2005, hvor han fikk tildelt fire erfarne offiserer for å starte planleggingen av Forsvarets Vinterskole.

Med det klare mål å være best i NATO på vintertjeneste/operasjoner, startet arbeidet med kursopplegg for en rekke nasjonale og allierte vinterkurs. Det skal også gjennomføres skredkurs, i tillegg til at vi fungerer som kompetansebrønn for hele Forsvaret innen vårt fagfelt. Vi har også knyttet til oss en rekke sivile bedrifter og kompetansepersoneer, sier Østby. Østby

fortalte at de i tillegg til han, nå har 13 offiserer på Forsvarets Vinterskole, og under kursgjennomføringer i vinterhalvåret, skal de låne inn ytterligere 17 erfarne offiserer for å kunne gjennomføre alle kursene.

Han understreket videre at skolen skal drive faglig videreutvikling, materiellutvikling og utprøving, samt kunne bidra med ernæringsråd til avdelinger som skal drive vintertjeneste/øvelser. Kurselever fra PFP-land (Partnership for Peace)skal også få anledning til delta på vinterkursene. Østby sa også at dette ikke må betraktes som en reetablering av SVI, men opprettelsen av Vinterskole for hele Forsvaret. Han ønsker seg således at offiserer fra alle forsvarsgrener, søker seg til skolen.

Offisersbladet gratulerer med gjenoppstandelsen, og ønsker lykke til med de planlagte og allerede godt påmeldte vinterkursene!

MOEN HAR GJENOPPSTÅTT

► Sjef Forsvarets
Vinterskole oblt.
Harald Østby.

►▼ Isbading med
fullt stridsutstyr er en
tøff opplevelse.

►▼▼ Vinterøvelse
kan også være en
flott naturopplevelse.

Tidligere elev fra 1927 kapt Berthout, som senere ble sjef for de franske styrker i Narvik 1940.

Elev i 1931 major Dietl, som senere ble sjef for de tyske avd. ved Narvik i 1940.

Bygget til Forsvarets E-tjeneste på Lutvann.

Han takler Etterretningstjenestens NYE UTFORDRIN

Generalmajor Torgeir Hagen er sjef Etterretningstjenesten, ekte Hedmarking, og ukependler til sitt avlyttingssikre «fort» på Lutvann. Derfra leder han en myteomspunnet avdeling, med svært høyt kvalifiserte sivile og militære medarbeidere. Vi vet ikke mye om det indre liv i etterretningstjenesten, eller hva de egentlig holder på med, men slik bør det vel også være.

Tekst & Foto: Einar Holst Clausen

Offisersbladet ønsket å få litt mer informasjon om denne relativt ukjente virksomheten, i det som spøkefullt også kalles "hysj-hysj senteret" på Lutvann. Bygningen vi kom til, minnet da også om en gedigen, men dog moderne stålbunker, som på grunn av avlyttings- og sikkerhetsmessig årsaker, ikke har vinduer som kan åpnes. Sjefen for alt dette, generalmajor Torgeir Hagen, møtte Offisersbladet over en kopp kaffe (eller tre).

Torgeir Hagen startet sin forsvarskarriere i 1969, og som kavalerist startet tjenestegjøringen i Oppklaringseskadronen i Brig N. Det var kanskje allerede der den gryende interessen for oppklaring/etterretningen startet? Etter fullført Krigsskole, tok Hagen russisk-kurset, og jobbet flere år med samband og EK-tjeneste (elektronisk krigføring). Hagen kunne fortelle Offisersbladet at han har stortrivdes i alle jobber han senere har hatt innen personellforvaltning, stabs- og operativ tjeneste. Han trives fortsatt veldig godt, liker å være tilstede ute ved avdelingene, og har ingen planer om å gå av når han til neste år fyller 57 år.

Det har skjedd store forandringer de siste 20-30 årene hva angår allianser, militær styrkebalanse, og hvilke trusler vi står overfor. Hvordan har dette påvirket Etterretningstjenesten?

- Vi har blitt litt mer åpne om vår virksomhet, men skjærer fortsatt våre kilder, metoder og kapasiteter. Vi har i dag et mer sammensatt og komplekst situasjonsbilde, og sammenligner man Etterretningstjenesten med et puslespill, så har vi i dag betydelig flere brikker enn i den kalde krigens dager. Tidligere var vår oppmerksomhet i hovedsak rettet mot aktivitet i Øst og Nordområdene, og hovedoppdraget til det som da het FO/E, var å gi strategisk varsel til Forsvarets ledelse. Nå er vår oppmerksomhet og virksomhet mer internasjonal, blant annet på grunn av økt norsk militær deltagelse i internasjonale operasjoner. Dessuten forholder vi oss nå ikke lenger bare til Forsvarets ledelse, men underretter og samarbeider med flere departementer med underliggende etater, samt land innenfor og utenfor NATO. Jeg ønsker i den anledning å presisere at det er Politiets Sikkerhetstjeneste (PST), som har det primære operative ansvaret for sikkerhets- og etterretningstjeneste innenfor våre egne landegrenser. >>>

I fjellene i Afghanistan.

GER

«Etterretningstjenesten skal være overordnet fagmyndighet på vegne av Forsvarssjefen, og utøve den E-faglige rådgivende og koordinerende myndighet for all etterretningstjeneste i Forsvaret».

FAKTA:

E-tjenesten

Skal innhente, bearbeide og analysere informasjon om andre lands politiske og samfunnsmessige utvikling, intensjoner og militære styrker, som kan utgjøre en reell eller potensiell trussel mot nasjonale interesser.

Politiets sikkerhetstjeneste(PST)

Skal forebygge og etterforske sabotasje, politisk motivert vold og tvang, samt lovbrudd mot statens sikkerhet og selvstendighet.

Forsvarets sikkerhetsstab(FO/S)

Ble i 2002 delt i Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) og Forsvarets sikkerhetsavdeling (FSA). Sistnevnte er på vegne av Forsvarssjefen ansvarlig for å ivareta sikkerheten i Forsvaret.

Nasjonal sikkerhetsmyndighet(NSM)

Skal koordinere de forebyggende sikkerhetstiltak og kontrollere sikkerhetstilstanden innen stat og kommune i forbindelse med informasjons- og objektsikkerhet.

«Å bidra til norske myndigheters beslutningsgrunnlag med rettidig, pålitelig og relevant kunnskap om verden rundt oss». (E-tjenestens visjon)

Hvilke utfordringer mener du etterretningstjenesten har og vil få i fremtiden?

- Vi står overfor mange utfordringer nå og i fremtiden. Fremmede språk er en av de.

Tidligere holdt det med russisk, men nå har vi et økt behov for flerspråklige medarbeidere. Dette fordi våre innsatsstyrker nå deltar i operasjoner i store deler av verden, dessuten har NATO utvidet alliansen med tidligere Østblokkland. En annen utfordring er at truslene og trusselbildet forandrer seg hele tiden. Vi står i dag overfor asymmetriske og svært uforutsigbare trusler, som for eksempel terror. Vi har også en etterretningsmessig utfordring i Sør Afghanistan, nå som det vurderes å sende egne styrker dit. Internett er et problemområde, som ofte utnyttes og benyttes av ikke vennlige elementer. Utfordringen vår er å skaffe oss eksklusiv informasjon, som ikke er tilgjengelig for alle. Jeg ønsker også å nevne miljøtrusler, samt den utfordringen vi har med å følge med i den teknologiske utviklingen. Vi må ha kunnskap og lære oss ny teknologi for å kunne agere.

Har du noen andre tjenestelige ønsker?

- Jeg skulle ønske at spesielt militært personell kunne stå lengre i stilling i E-tjenesten, slik at vi kunne bevare og øke kompetansen, samt få mer kontinuitet innen fagfeltet. Jeg ønsker meg enda flere medarbeidere som er genuint interessert i etterretningstjeneste. Til slutt ønsker jeg å rose alle mine medarbeidere innen E-tjenesten, og i særdeleshet Forsvarets Skole for Etterretning og Sikkerhet (FSSES), og E-bataljonen, for den svært gode jobben de gjør.

Etter en meget informativ og hyggelig prat med Torgeir Hagen, var Offisersbladet så heldig å få skyss ned til byen igjen av generalmajoren. Det var nok litt uvant å sitte i baksetet i en sjefsbil, med en general som sjåfør, men noe jeg raskt kunne vent meg til.

Rundturer til alle avdelinger i operasjonsområder tar flere uker.

Nyhet!

En kniv trenger ikke *bare* være en kniv

Leathermankniven k502x har av IWA International Design Awards i Tyskland blitt kåret til "Årets Multiverktøy 2006"

Leatherman har lansert en helt ny serie profesjonelle brukskniver for friluftsliv, klatring, jakt, fiske og allroundbruk. Nok en gang har Leatherman satt standarden med innovasjon og nytenkning. Leatherman er gjennom sine multiverktøy kjent for høy kvalitet og særdeles gode garantier. Intet unntak for knivene – 25 års garanti.

LEATHERMAN®

Now you're ready.™

Norges autoriserte importør:

Trygve Alm AS

Trygve Alm as | Tlf. 22 57 50 50 | post@trygvealm.no | www.trygvealm.no

B Returadresse:
Offisersbladet
Karl Johansgate 12J
0105 OSLO

B-Economique
NORGE

FLEKSIBILITET
til å møte morgendagens
operative behov

FULL TILGANG
til alle systemer for norske
flyvere og teknikere

ÅPENHET
og innsyn som partner i
Eurofighters videreutvikling

FULLVERDIG SAMARBEID
med NATO og i USA-ledede
operasjoner

100 % GJENKJØP
fra bedrifter innen norsk
høyteknologisk sektor

Eurofighter leverer
www.eurofighter.com

***Eurofighter
Typhoon***